

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 275. — ŠTEV. 275.

NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 23, 1922. — ČETRTEK, 23. NOVEMBRA, 1922

TELEFON: CORTLANDT 2876.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

Grozna nesreča v premogovniku zahtevala veliko število življenj.

Ko se je pripetila nesreča, je bilo v rovu štiristo petdeset premogarjev. — Do včeraj zvečer so jih baje 125 rešili. — Pravijo, da znaša število mrtvih nad sto.

GROZNO EKSPLOZIJO JE POVZROČIL KRATKI STIK

V majni niso delali kaznjenci, kot je to navada v Alabami, pač pa običajni premogarji. — Reševalno moštvo se je podalo ob treh na delo. — Rešeni premogarji so bili tako razburjeni, da niso mogli podati natančne slike o katastrofi. — Pripovedovali so le, da so povsod videli veliko število raztrganih trupel.

Birmingham, Ala., 22. novembra. — Katastrofa, kakršne še ne pomeni razvada Alabama, je zahtevala življenja najmanj sto premogarjev.

Do šeste ure zvečer so rešili iz rova št. 3, ki je last Woodward Mining Company 125 mož.

Vsled kratkega stika se je unela električna napeljava, in par trenutkov potem je bil ves rov v plamenih.

Večina vsi rešeni premogarji so strašno opečeni. Ljudje so bili tako razburjeni in preplašeni, da niso mogli podati natančne slike o katastrofi. Vse, kar so povedali, je bilo, da so videli v rovu veliko raztrganih trupel.

Proti večeru se je ugotovilo, da je eksplozija takole nastala:

Nekem premogarju je zdrsnilo iz rok železni orodje, ki je med padcem pretrgalo več električnih žic. Nastal je kratek stik, vsled česar se je premogovni prav tako unel.

V državi Alabama je postava, da morajo delati v majnih jeklini. Pri tem rovu je bila pa izjema. V njem so delali navadni premogarji. Delavci so bili deloma bele, deloma zamoreli.

Ko se je pripetila eksplozija, je bilo v majni 480 delavcev. Ob prvem poku so udrli ljudje proti izhodu.

Pred vhomom v rov so se vršili pretresljivi prizori. Ženske, zavite v čunje, z otroci v naročju, vse zaprašene, so solznih oči pričakovale, če je njih dragi rešen ali ponesrečen.

Najbrž bo trajalo dva ali tri dni, predno bodo natančno ugotovili število žrtev.

Proti večeru so pričeli reševalci prinašati trupla na zrak. Navzočih je bilo petindvajset zdravnikov in veliko bolniških strežnic.

Vsled gostega dima in plamenov, ki so se videli več milja naokoli, ni bilo mogoče takoj začeti z reševanjem.

Skoraj vsi ponesrečeni so bili poročeni.

SPLOŠNA REAKCIJA PROTI PROHIBICIJI

Stayton izjavlja, da so zadnje volitve povsem izrazito pokazale, da se obrača ljudsko razpoloženje proti 18. amendmentu.

St. Louis, Mo., 21. novembra. — W. H. Stayton, lastnik številnih parnikov v Baltimore ter predsednik narodne zveze, ki nasprotuje osemnajstemu amendmentu, ki ima sedaj tukaj svoje letno zborovanje, je izjavil, da so prišla tekom zadnjih volitev vpraševanja, med katerimi pa je bilo glavno vprašanje prohibicije.

V nadaljnjem je izjavil Mr. Stayton, da je imel izid volitev v sebi dosti "kika" in da je znala alkohola vsebina precej več kot pa polovico enega procenta.

Z drugimi besedami rečeno, je Mr. Stayton prepričan, da se je ameriški narod odločno obrnil proti omejitvam, katere mu je naložil osemnajsti amendment v družbi Volsteadove postave, ki je bila povsem naravna posledica uveljavljenja 18. amendmenta. Člani zveze bodo razpravljali na svoji konvenciji o načrtih, da se doseže modifikacija Volsteadove postave ter razveljavi končno tudi osemnajsti amendment ali pa mu vsaj vzame vso moč.

Čeprav je zveza proti vsaki prepovedi izdelovanja in prodaje opojnih pijač, je tudi proti povratku salona. To je razvidno iz resolucije, ki je bila sprejeta na eksekutivni seji konvencije, ki se je vršila danes tukaj.

Ta konferenca je proti vsakim poskusom, da bi se zopet uvedlo salon v njegovi stari obliki.

V svojem ugotovitvi, katero je izdal Mr. Stayton danes, pravi, da se širi val proti Volsteadovi postavi po celi državi. To je razvidno iz poraza, katerega je doživela republikanska administracija pri zadnjih volitvah, iz poraza senatorjev in kongresnikov, ki so bili navidez suhi, a končno ni drugega kot ponižni in pokorni služabniki Antisalonke Lige.

Opozoril je naj dejstvo, da so se morali umakniti v privatno življenje glavni voditelji suhačev, — kot Volstead, Mondell in Nelson. V senatu so doživeli isto usodo Kellogg, Sutherland in Frelinghuysen. Niti enega liberalnega kandidata pa ni mogoče navesti, ki bi bil propadel pri volitvah.

UPRAVA KRIVA ROVSKE NESREČE.

Barnesboro, Pa., 22. novembra. Uprava Reillt Collieries Company rova št. 1 v Spangler je zakrivila eksplozijo plina v rovu dne 6. novembra. Ta eksplozija je povzročila smrt sedem in sedemdesetih ljudi. Do tega zaključka je prišla danes coronerjeva porota.

LADJA NASEDLA V ST. LAWRENCU.

Quebec, Canada, 22. novembra. Parnik Cairn Dhu, na poti ven iz Montreala, s težkim tovorom na krovu, je nasel pri Cape Rouge v pretekli noči ter se glasi, da je pričel zajemati vodo. Reševalne akcije se vdeležuje več nadaljnjih parnikov.

MILIJONAR — KOMUNIST NASTOPILO TERMIN

S svojim lastnim avtomobilom se je pripeljal v jetnišnico ter se izročil oblastim. — Tekom vojne se je vozil z rdečo zastavo.

Joliet, Ill., 22. novembra. — William Bröss Lloyd, bogat čikaški radikalec, se je moral danes zjutraj obleči v jetniško obleko, ko se je pozno včeraj zvečer prostovoljno zglasil v kaznilnici. S tem je nastopil svoj kazenski termin od enega do petih let.

Z dvajset nadaljnimi je bil spoznan krivim, da se je posluževal radikalnih izrazov ter deloval proti varnosti dežele. Malo pred polnočjo se je pripeljal pred jetnišnico zaprt avtomobil, iz katerega je stopil mlad človek z navzgor zavihanim ovratnikom svoje zimske suknje. Klobuk je imel potisnjen globoko na oči in po hitel je takoj proti glavnemu vходу, zasledovan od fotografir in časniških poročevalcev. Lloyd sam pa je ostal v avtomobilu, da se poslovi od svoje žene, nakar je odšel počasi v jetnišnico, kjer ga je sprejel neki pomožni serif.

Lloyd je bil znan že dolgo vrsto let kot radikalec. Tekom vojne je bil aretiran, ker se je vozil naokrog z rdečo zastavo na svojem avtomobilu. On in njegova žena, prejšnja Madge Bird, sta bila tesno spojena z levim krilom socialistične stranke ter zelo delavna. Po socialistični konvenciji v Chicago leta 1919, ki je zadržala Lloyd in njegovim pristajanjem dostop, je ustanovil komunistično delavsko stranko.

NOVI KABINET VLADA NEMČIJI

"Vorwärts" izjavlja, da bo nastop kabinetu dr. Cuna odvisen od njegovih dejanj. — Nova vlada baje le most k drugu.

Berlin, Nemčija, 22. novembra. Nemško časopisje je zavzelo napram novemu kabinetu nepriestransko ter pričakuje stališče, v kolikor niso posamezni listi vsled svojih strankarskih stikov vezani na ministre, katere si je izbral novi nemški kancelar.

Vorwaerts izjavlja v imenu združenih socializmov, da ne misli socialna demokracija na to, da bi vodila proti novi vladi slepo politiko hudobije, temveč da se bo omejila izključno le na stvarno opozicijo, kjerkoli bo smatrala to za potrebno. Socialisti pa bi bili pripravljeni delovati harmonično z novim kabinetom, če bodo videli, da se je varovalo interese cele dežele.

Tageblatt pa izjavlja nasprotno, da je kabinet dr. Cuna le provizorij. To pomenja, da more njegova naloga obstajati le v tem, da tvori prehod dokler se ne bo izčistil strankarski politični položaj, ki je sedaj zelo zmeden.

Nemška marka se je nekoliko opomogla ter jih pride sedaj 6300 na ameriški dolar. To je pripisovati v glavnem novemu zaupanju v stabilnost nemške vlade.

Novi draginski izgredi so izbruhnili v Brunsviku, ki je bil v zadnjem času pozorišče številnih izgredov in nemirov. Ljudske množice so oplenile številne prodajalne in končno je morala policija z golimi sabljami navaliti na izgrednike, da jih je razgnala.

V Essenu se prišlo do upora v tamošnji kaznilnici. Čuvaje so zaprli v celice, a velik beg kaznjencev je bil preprečen potem ko so bili ustreljeni trije kaznjenci.

POZIV CLEMENCEAU-JA NA AMERIŠKI NAROD

Stari francoski državnik je izjavil, da bodo načrti Nemčije uničili našo prosperiteto. — Zahteval je zvezo med Ameriko, Anglijo in Francijo.

New York, 22. novembra. — Georges Clemenceau, "oče zmag", je imel včeraj v Metropolitan Opera House govor, v katerem je posvaril Ameriko, a jo tudi okreal, ker je sicer sklenila mir, a ga pustila neizvedenega. Prosil je Združene države, naj opuste izolacijo ter stopijo na stran Francije, kajti Evropa se nahaja na poti proti drugi vojni, katero baje pripravlja Nemčija in ki bo mogoče uničila tudi našo prosperiteto.

V starosti eno in osemdesetih let je prinesel ta francoski patriarh svojo poslanico preko oceana. V svojem bistvu je bil govor obramba Francije ter njene politike vsprico obdolžitve, da je militaristična. Rekel je, da je Francija vse prej kot militaristična in da nastopa le v samo-obrambi proti Nemčiji, o kateri trdi, da izdeluje danes na stotine topov in da kuje še večje število zarot.

Pot, ki vodi k miru, je po njegovem mnenju zahtevati od Nemčije polni znesek odškodnine ter ustvariti novo "ravnateljstvo". Pozval je Združene države, naj zopet prične pogajanja z Anglijo, da se ustvari novo zvezo teh dveh narodov in Francije proti zvezi Nemčije, sovjetske Rusije ter Turčije.

Izjavil je vsprico velikega odobravanja, "da bi šli mi naprej v Berlin", če bi vedel, da ne bodo izpolnjene stvari zajamčene Franciji.

Ko je omenil obdolžitve, da je Francija imperijalistična, je rekel med drugim:

— Nisem popolnoma gotov, da se ni tudi vas nekoliko lotil ekonomski imperijalizem.

Treba bo skrbnega analitika, da presodi sprejem, katerega so bila deležna izvajanja Francoza. Pogosto je moral prekiniti govor radi ploskanja, a pogosto se je pojavil tudi molk, zelo pomemben molk.

Prvi posetnik danes zjutraj je bil Charles Schwab, ki je ponudil Clemenceau svojo privatno železniško karo za potovanje v Boston ter po drugih ameriških mestih. Schwab je rekel, da je našel starega državnika telesno in duševno čilega in svežega in zelo razveseljenega radi sprejema, katerega so mu priredili včeraj zvečer.

Ob šestih zjutraj je zajtrkoval in sicer skodelico čebulne juhe, štiri mehko kuhana jajca ter oranžo. Svojem služabniku Albertu je rekel, da se dobro počuti in da naj skuha vsled tega štiri jajca.

Radi visoke starosti Clemenceauja bo uradni sprejem v Bostonu elo kratek in neformalen.

HRANA JI NI UGAJALA IN UMRLA JE OD LAKOTE.

Reno, Nevada, 22. novembra. — Mrs. Pearl A. Cochran, stara pet in trideset let, je mrtva, kajti prostovoljno se je sestradala do smrti. Njen zdravnik pravi, da ni ničesar zavžila tekom zadnjih petdeset dni.

Pred nekako enim letom je izjavila, da je blazna, a zdravniki so jo spoznali za duševno normalno. Povedala je svojemu odvetniku in zdravniku, da ji hrana ne diši in da bo še povzročila njeno smrt.

ŽAVEZNIŠKO POSVETOVANJE V ŠVICI

Turki se jeze, ker obdaja tajnost konferenco v Lausanne. Mussolini se boji nemškega vala. — Konferenca naj bi se popolnoma razlikovala od onih, katerim je predsedoval Lloyd George. — Za splošno uvedbo fašizma.

Lausanne, Švica, 22. novembra. — Konferenca v Lausannu, ki se je organizirala za delo, je sedaj pripravljena lotiti se naloge, da uveja zopet mir na Bližnjem iztoku.

Napori Ismid paše in njegovih turških delegatov, da bi bile seje konference javne in da bi se popolnoma objavilo vse postopanje konference, so oostali neuspešni. (ker imajo zavezniki preveč mase na svojih buticah) in objave v listih se bodo omejevale na formalne komunikacije, glede katerih se bo dogovorilo tajništvo konference. Turški delegati so zelo ogorčeni nad tem sklepom, da člani drugih delegacij spravljajo v svet to, kar se vrši na konferenci, dočim si oni kot mohamedanski kavalirji, držali svojo besedo.

M. Barrere, načelnik francoske delegacije, lord Curzon in drugi diplomati stare šole očitno sklenili dati temu sestanku povsem drugačen značaj kot so ga imele prejšnje konference, na katerih je bil Lloyd George vodilni duh. Prejšnji angleški ministrski predsednik je hotel sklicati to konferenco ravno pred svojim padcem. To naj bi bilo zborovanje krog okrogle mize, ki je bila specialiteta Lloyd George-a, a take konference najbrž niso po okusu nove angleške vlade.

Tudi taljanski ministrski predsednik Mussolini ne kaže istega navdušenja za take konference kot so ga kazale prejšnje italijanske vlade in vsa znamenja kažejo, da ne bo imela Evropa od sedaj naprej vsaka dva tedna kakšno novo konferenco.

Napravite mir do Božiča, — je geslo, ki je pričelo krožiti v konferenčnih krogih, a vsa znamenja kažejo, da se bo do onega časa delo komaj pričelo, če se bodo delegati poglabili v mesečnice problemov, ki so se pojavili vsled uničenja Severske pogodbe ter poraza Grkov.

Pariz, Francija, 22. novembra. Benito Mussolini, italijanski ministrski predsednik, je rekel v nekem pogovoru z lausanskim poročevalcem Matina, da bi morali zavezniki končati vojno "vi v Berlinu, mi pa na Dunaju ter v Badimpešti". — Sovražnika bi morali zadušiti, — je nadaljeval ta polentar. — Vi spoznavate sedaj, da imate malo upanja dobiti to, do česar ste upravičeni ter ste vsled tega razočarani. Nemčija je sklenila ne plačati. Razventega pomenja za vas in za nas nevarnost, kajti tevtonski visoki val stoji pred našimi vratmi. Tirolska je le zemljepisen pojem.

Mussolini je rekel nadalje, da trpi Evropa vsprico kaotičnih razmer, ne da bi imela moči ustavljati se jim, sled tega naj se uvede fašizem v Belgiji, Franciji in Angliji, da se brani zapadno kulturo pred Nemčijo in sovjetsko Rusijo.

PREMOGOVNIK V ALASKI GORI

Anchorage, Alaska, 22. nov. — Tukajšnjemu kraju preti pomajkanje kuriva tekom tekoče zime fadi požara, ki je izbruhnul v ponedeljek v Evan Jones premogovniku na stranski progi železnice. Rov gori še naprej.

Mesto je odposlalo v rov par požarnih strojev in vse premogarje so očistili, da pričnejo kopati neki nov rov ter prevažati premog na železnico.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

BUTLEGAR OBDOJEN NA DVE LETI JEČE

Milijonarski butlegar Cassese je bil razventega tudi obsojen na deset tisoč dolarjev globe. — Porota je rabila le pol ure.

Neka porota okrajnega sodišča Združenih držav v Brooklynu je v torek zvečer proglasila krivim Antonija Cassese, takozvanega "milijonarskega butlegarja", ki je bil obtožen zarote.

Na predlog državnega pravdnika, ki je vodil proces proti butlegarju, je sodnik Knox takoj obsojil Cassese na dve leti ječe v Atlanti in na globo \$10,000, kar predstavlja največji kazen, določeno v Volsteadovi postavi.

Posvetovanje porote ni trajalo več kot devet in dvajset minut. Ko je bil pravorek razglašen, ni kazal obtoženi niti najmanjšega sledu ginjenja ali strahu. Isto večer je gledal njegove žene Filomene, njegovih treh otrok ter očeta, ki so bili navzoči v sodni dvorani.

Takoj po proglasitvi razsodbe, je bila izpuščena na prosto Mrs. Edith Stevens, katero so držale oblasti kot materialno pričjo, ki pa ni nastopila tekom procesa kot pričja.

V svojem navodilu na poroto je omenil sodnik Knox mešana čustva, katera vzbujajo suhaške postave. Rekel pa je:

— Noben človek nima pravice izbrati si kako postavto ter jo omalovaževati raditega, ker je neprikljubljena. Vse postave je treba izvesti.

George Gordon Battle, zagonik obtoženega, je rekel v svojem zaključnem govoru, da ni mogla država dokazati zarote. Priznal je, da je treba vzdržati vse postave, da pa je treba opustiti vse okoliščine, zvezane s kršenjem, če se obdolži kakega, da je kršil to ali ono postavto.

— Spomnite se na primer, — je rekel, — da je bilo žganje, vzeto z jachte, pristno in staro in da ni bilo nekaj, kar bi vzbudilo jezo in ogorčenje javnosti.

OSEMDESET ŽRTEV LADJSKE NESREČE.

Mexicali, Nižja Kalifornija, 22. novembra. — Trupla žrtev potopa parnika Topolobampo, ki se je preobrnil in potopil v nedeljo v bližini La Bomba, šestdeset milj južno od tukaj, plavajo navzdol po californijskem zalivu.

Najnovejša poročila kažejo, da znaša število ponesrečenih nad osemdeset, čeprav se najbrž ne bo nikdar izvedelo nadaljnega števila ponesrečenih.

LONDON SE BOJI IZGREDOV NEZAPOSLEJENIH.

London, Anglija, 22. novembra. Londonska policija je odredila danes vse potrebno, da prepreči nemire v zvezi s predlagano demonstracijo nezaposlenih, katero so baje sklenili vpriporiti komunisti v namenu, da uvedejo revolucijonarno gibanje.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj se bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpoložila na sadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron \$ 1.45	1,000 kron \$ 4.50
400 kron \$ 1.95	5,000 kron \$22.00
500 kron \$ 2.40	10,000 kron \$43.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpoložila na sadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir \$ 2.90	500 lir \$25.00
100 lir \$ 5.30	1000 lir \$49.00
300 lir \$15.00	

Za pošiljave, ki presegajo znesek dvajsetstot kron ali pa dvatisot lir dovoljujemo po možnosti še posebni popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepricakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roka. Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu. Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
63 Cortlandt Street New York, N. Y.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA". ADVERTISE IN "GLAS NARODA".

"GLAS NARODA"

(DAILY EDITION)
Owned and Published by
Meyers Publishing Company
(A Corporation)
FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Za celo leto (12 mesecov) \$7.50
Za pol leta (6 mesecov) \$4.00
Za štiri leta \$15.00
Subscription Yearly \$5.00

Advertisements on Agreement.
"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.
Dopolni brez plačila, in neobstoječe se na priročniku. Denar naj se blagovestno pošilja po Money Order. Pri sprejemih kraja naročnikov prosimo, da se manj tudi prejeto bivališe naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2278

ŽIVLJENSKI STROŠKI

Tako premogarski delodajalci kot premogarji so združeni v opoziciji proti predlogu United Coal Commission, da ugotovi standardizirane življenske stroške med premogarji.

Delodajalci trdijo, da bi vsaka standardizacija, to je uveljavljanje standarda v tem oziru, ignorirala individualne zmožnosti, sposobnosti in tudi potrebe posameznika. Človeških bitij ni mogoče standardizirati.

United Mine Workers pa pravi: "Zdi se nam, da bi ne bilo mogoče ustaliti življenskih stroškov, razven če bi od vsakega posameznega premogarja zahtevali, naj sprejme ter se drži standarda za svoje lastno življenje ter življenje svoje družine."

Lahko dostavimo, da bi primerni življenski strošek za posameznega moža ne zadostoval za moža in njegovo ženo in da bi bili življenski stroški premogarja z veliko družino še dosti večji.

Standard plača je ena stvar, a standardizirani življenski stroški so nekaj povsem drugega.

Ob isti plači lahko nosi prvi v banko ali hranilnico, dočim zabrede njegov tovariš v dolgove.

Žena enega moža je morda varčna, a žena drugega zapravljiva. Krajevne razmere pa povzročajo razlike v najemninah in ceni raznih živil.

Če bi temeljila standard plača na ceni premoga, bi lahko majna z nizkimi stroški plačevala višje plače kot pa majna s slabšimi in revnejšimi žilami in dosti kamna, plina in vode.

Vsproti prostega tekmovanja ter nikakih perijodičnih stavk, ki se redno ponavljajo od časa do časa, bi se cene premoga same od sebe uravale.

V antracitnem premogarskem polju pa ni nikakega prostega tekmovanja in v poljih mehkega premoga se ne prestopa pojavljanja stavke.

Mezdní dogovor za daljši čas bi mogoče pomagal, a temu nasprotujejo delodajalci.

Problem, s katerim se mora pečati United States Coal Commission, ni tako lahak kot morda izgleda na prvi pogled.

Dopisi.

Brooklyn, N. Y.
Približno se nam zadržuje nedelja, kakor smo je še v starem kraju imenovali, to je zadnja pred adventom. Sicer to tukaj le veli noma vpoštevamo po koledarju in pratiki, ker drugače se ne opazi splošno nobenega razločka. Največji razloček je tedaj, ako pride človek v kako lepo družbo, kjer se malo porazgovori in zapoje, če ni ravno presihajo grlo, ali pa na kakšno domačo slovensko prireditve.

No, ta zadnja je se to jesen ni bilo med nami Slovenci v Brooklynu. Pač pa se sedaj to nedeljo nudi vsem Slovincem lepa prilika, da se pozabavamo med seboj ob pribliki, ko priredi slovensko pevsko in dramatično društvo "Danien" igrati in zabavo v svoji dvorani na 92 Morgan Avenue.

Društvo nastopa najprej s par lepimi slovenskimi pesmi, potem pa pride na vrsto igra pod imenom "Trije tišči". To je pač v pravem pomenu šaligras, kajti udeleženci hočejo videti, kako zna krojač hlače vezati, lončar lonce šivati in urar ure zbijati; seveda rabi pri tem krojač jeklene nit, lončar pečene žice, urar pa najbrže eno kolesce...

Po igri se vrši prosta zabava. Izrekal se bo tudi cokin za \$10. Dobro preskrbljeno bo tudi za prazne želodece. Naše pevke sicer nečajo povedati, ali bodo klobase ali pečenka ali oboje, vendar mi slim, da nekaj posebnega bo že. No, bomo že videli potem.

Tudi za suha grla se bo nekaj primernega dobilo; za moške kaj kislega in za ženske kaj sladkega, pa tudi narobe, ako bo ravno kdo hotel.

Vsi Slovenci iz Brooklyna kakor tam. Da lahko bi jih imela, ko bi New Yorka ste vabljani, da se teltakih nezavednežev ne bilo, ki se

dajo preslepiti za denar. Rada bi tudi vedele, od kdaj me tako dobro poznate, ker praviš, da nisem bila nikdar pod šatorom. Želim samo, da bi ti in tvoja družina, če jo imaš, toliko skušala. Seveda ti bi najraje videl, da bi bili eni vedno pod šatorom, da bi si drugi lažje bolj polnili žepa.

Pa kako si natančen! Praviš, da bi morala zapisati dotično naselbino in kompanijo. Saj menda sam veš, kje delaš! Meni je glavno to, da je ta kraj v Somersetu, kjer je štrajk. Praviš, kakšna lažnivka sem. Ko bi to trdila samo jaz, bi me lahko na laž postavil, a to trdi cela naselbina. Jaz vem samo to, kar mi drugi povedo.

Praviš da po sebi vate merim, da jaz sama posim hlače, ko se vrtim v majnske zadeve. Pa kaj je to samo stvar meza? Če se mež bori, se mora boriti tudi žena, če mež strada, stradati mora tudi žena. Ali se žena ne sme prikazati na dan? Vidi se, kako si se daleč, zato pa tudi tako delaš. Želiš tudi, da bi se podpisala, toda kaj bi ti to pomagalo? To bi ne posnec, ne laži čisto nič ne spremeni. Če si v resnici srek, kar lepo močilo, če pa nisi, se te pa moj dopis ne tice in se ti radi njega ni treba razbarjati. Saj tudi mene ne zanima tvoje ime.

I. J. premogarjeva žena.

Kaj bo po smrti?

Vsako je že razmišljal o tem. In ker ne vemo odgovora, nam postane vselej strahno tesno. V noči brez spanja se domislamo včasih: v grobu bom ležal, v ozki kajbici, da se ne bom mogel niti za ped ganiti, v temi, brez zraka... nad sabo dva metra prsti in gramoza, pod sabo, na desni in levi gramoz in prst. "Saj bom mrtve, saj ne bom ničesar čutil in vedel," si dopovedujemo. A zaman. Groza nas je, ker razumeti ne moremo: kaj je to smrt? In začnemo se potiti ter se premetavati z desne na levo, z leve na desno? A duša? Ali je duša? In če je, kam pojde?

V oktoberski številki lista "Psyche" odgovarja prof. Ketty: Kaj storimo, ako hočemo zvedeti kaj o neznani deželi? Njegove stanovnike in potovalce, ki prihajajo od ondi, vprašujemo o nji, ali pa gremo sami tja. To moramo storiti tudi pri nevidnem svetu. Okulturni eksperimenti z rajniki in hipnotski poskusi nam lahko povedo marsikaj o onem svetu. — Znanstveniki se opirajo le na zanesljiva in nedvomno dognana dejstva. Kako človek umre? — Človek leži v agoniji. Dih se ustavlja, srce omaguje in končno obstane. Umirajoči se tega hipa navadno zaveda in ima čut, da "odhaja". Odhaja le njegovo bistvo; nebstvo, telo, ostane. Umirajoči vidi v nagli in jasni viziji še enkrat vse dogodke preteklega življenja, njegova duša plava še nekaj časa nad telesom kakor v težkih sanjah. Le glasno jokanje jih prekinja. Zato je priporočati, da bi žalujoči ostali ob umirajočem molčali in naj bi ne vpili. Mir je fluidalnemu telesu potreben kakor zadržujočemu detetu. Zakaj smrt je novo porajanje v onem svetu, kakor je bilo rojstvo tu smrt tamkaj. Tako prof. Ketty. Več nevi niti on, ki verjame obkultizmu.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.
KAŠELJ
je vendar neprijeten znak in se ga ne sme zanemarjati. Uživate
SEVERA'S COUGH BALSAM,
kateri olajša kašelj; ta odvrni mnogo trpljenja. Je ravno tak dober za odrasle kakor za otroke.
Cena 25 in 50 centov.
Vprašajte po lekarnah.

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS
zoper prehlad, gripo in za odpravo pri glavoboli vsled prehlada.
Cena 50 centov.
W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

SEVERA'S COUGH BALSAM,
kateri olajša kašelj; ta odvrni mnogo trpljenja. Je ravno tak dober za odrasle kakor za otroke.
Cena 25 in 50 centov.
Vprašajte po lekarnah.

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS
zoper prehlad, gripo in za odpravo pri glavoboli vsled prehlada.
Cena 50 centov.
W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

SEVERA'S COUGH BALSAM,
kateri olajša kašelj; ta odvrni mnogo trpljenja. Je ravno tak dober za odrasle kakor za otroke.
Cena 25 in 50 centov.
Vprašajte po lekarnah.

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS
zoper prehlad, gripo in za odpravo pri glavoboli vsled prehlada.
Cena 50 centov.
W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

SEVERA'S COUGH BALSAM,
kateri olajša kašelj; ta odvrni mnogo trpljenja. Je ravno tak dober za odrasle kakor za otroke.
Cena 25 in 50 centov.
Vprašajte po lekarnah.

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS
zoper prehlad, gripo in za odpravo pri glavoboli vsled prehlada.
Cena 50 centov.
W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

SEVERA'S COUGH BALSAM,
kateri olajša kašelj; ta odvrni mnogo trpljenja. Je ravno tak dober za odrasle kakor za otroke.
Cena 25 in 50 centov.
Vprašajte po lekarnah.

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS
zoper prehlad, gripo in za odpravo pri glavoboli vsled prehlada.
Cena 50 centov.
W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Peter Zgaga

Musolini se neznansko slini, pridiguje: "Vse se me bo balo!" Vse pri pretnjah slabih bo ostalo in pri slini, dragi Mussolini.

No, navsezadnje bi pa ne bilo čisto nič čudnega, če bi nekega lepega dne začeli prihajati taki in podobni telegrahni iz Rima:

"Njegova svetost papež je sprejel v avdienco voditelja italijanskega naroda ter blagoslovil njegovo in fašistovsko rojce, ki se bori za pravico in prostost zatiranih. Pri tej priliki je njegova svetost tudi preklicala blagoslov, ki ga je njen prednik poslal leta 1914 avstrijskim maniheream."

"Jugoslovanski zunanji minister Ninčič (V Jugoslaviji se namreč vse, kar je dobrega, končuje na "i"), oziroma na "nič" je podal zmagalen in največjemu diplomatu sedanjega časa, Mussoliniju, vdanošno izjavo."

"Vsak fašist mora nositi črn fes, da se bo že vsaj po barvi razlikoval od rdečega turškega pokirvala". (Krvoločnost, nekultura in zagrizenost ostane pri obeh narodih ista.)

"Pri Pijavi bodo te dni postavili spomenik slavni laški zmagi. Spomenik bo imel obliko dolgega jezika, na katerem bo z velikimi črkami vklesan napis: 'V tem znamenju smo zmagali.'"

"Kobarid naj se izbrše iz vseh zemljevidov."

"Iz tržaškega Starega mesta je bila odpoklicana vsa ženska rezerva v Rim, da da Mussolini natančne podatke o prodaji duše, telesa in prepričanja."

V Starem mestu bodo nastanili "Italjane", kojih imena se končujejo na "gg". Na primer: Stipetigg, Cosluttigg, Sitnigg itd."

"Po vseh slovenskih solah bodo proučevali italijanski učitelji. Pouk v italijanski se bo začel takoj, kakorhitro bodo italijanski učitelji zmožni italijanskega jezika."

"Italjanska kraljica bo izgnana. Dognalo se je namreč, da se ji še vedno po črnogorsko sanja. Posebni špijoni, postavljeni v spalnici, so dognali, da v spanju večkrat stika po postelji in išče svojega štiri čevlje majnega moža z besedami: 'Gdje si? Boga ti...!'"

"Kralj bo za nedoločen čas ostal, ker ni niti telesno, niti umstveno dorastel."

In ko bodo dospole vse te brzojavke, bom nestrno pričakoval poročila iz Belgrada, ki se bo glasilo:

Jugoslovanska vlada je milostno dovolila regimentu kranjskih Janezov pognati laško golazen v morje. Lahki so bežali s tako silo, da so se tri metri dolgi, neprebavljeni makaroni vlekli za ušmi."

Vse kar pečete

bo izpadlo boljše in bolj okusno
če boste uporabljali

Heckers'
MOKO

Pa še nekaj -- štedilna moka.

Iz Slovenije.

Odlikovanja.

"Službene Novine" objavljajo ukaz, s katerim so bili na predlog notranjega ministra odlikovani: dr. Vilko Baltić, šef oddelka za notranje zadeve v Ljubljani, z redom sv. Save II. stopnje; vladni svetnik dr. Henrik Steška v Ljubljani ter dvorna svetnika pri pokrajinski upravi v Ljubljani: dr. Kremenšek in dr. Leon Starč z redom sv. Save III. stopnje; dr. Leopold Žužek, okrajni glavar v Celju; dr. Srečo Lajncič, okrajni glavar v Mariboru; Miroslav Senekovič, okrajni glavar pri predsedstvu pokrajinske uprave v Ljubljani, in dr. Otton Pirkmajer, okrajni glavar v Ptuj, z redom sv. Save IV. stopnje.

Tragična smrt

Dne 19. oktobra zvečer je umrl na Zaloški cesti v Ljubljani tragične smrti komaj 26letni uradnik Zdravne delavske zavarovalnice zoper neugode, Karel Pečnik. V gostilni pri Kamnarju nasproti bolnice je pomešal v vino eianklav, spil tekočino in obležal na mestu mrtve. Prenesli so ga sicer takoj v bolnico, toda zdravnik je mogel ugotoviti samo nastop smrti. Pokojnik je že več mesecev bolehal. Kar ga je močno potrijlo. Bil je tudi član Delavske zbornice v Ljubljani. Ostavil je pisno, v katerem se s toplimi besedami spominja svoje nesrečne matere. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Kristofu, odkoder se vršil pogreb.

Vinski bratci.

V gostilni Zgone na Tržaški cesti v Ljubljani so se zopet stekli vinski bratci. Sofer trdke "Balkan" France Zupan je nekoliko preveč odpiral usta, kar pa drugim gostem ni bilo po volji. Za njegov govor je dobil Zupan od neznancea nož v rebra.

Nož v glavo.

V neki gostilni v Žigantji vasi so se prijatelji alkohola spili med seboj. Ko jih je hotel zidar Sparovec miriti, je to že dobro znal, ga prepepača Jakoba Stadna tako razjezilo, da je potegnil iz žepa nož ter ga zasadel Sparovecu v glavo. Sparovec so prepeljali v bolnišnico, kjer so ga rešili iz ne-prijetnega položaja.

Celjski vodovod

se morali zapreti, ker je počila glavna cev v bližini Vitanja, odkoder dobiva mesto vodo. Glavna napeljava je v prejšnjem desolatu.

Ali ste debeli? Samo poskušajte to.

Tisočeri debeli ljudje so postali tanki, sledoč naročilu zdravila, ki je priporočilo Marmola Predpisne Tablete (Marmola Prescription Tablets) te neškodljive male unčevale masti, pripravljene po slavni Marmola Predpisu (Marmola Prescription). Če ste predebeli, ne čakajte. Pojdite k lekarnarju in za en dolar, toliko stane po vsem svetu, vni da zavoj teh tablet. Če hodi, jih pa lahko tudi dobite, ako pošljete to ceno na Marmola Company, 4612 Woodward Ave., Detroit, Mich. Hujšajo stalno in lahko brez utrudljivega večerjanja, ali stradanja ter ne puščajo slabih učinkov.

NAZNANILO.

Vsem slovenskim materam v Brooklyn, New York, naznanjamo, da sem prva slovenska izkušena babica. — Mrs. B. Jurav. 193 Monroe St., Brooklyn, N. Y. — Telefon: Stagg 6697.

Suho grozdje im drugi sadeži.

Cipar, najboljši grozdje, zelo debele jagode, baksa 25 funtov... \$4.10
Muskat, sladke, debele jagode baksa 50 funtov \$6.00
Fige v krancelini, zelo lepe, baksa 110 funtov \$12.10
Prinjeve jagode, vreča 132 funtov \$8.50
Česnje, zelo debele, baksa 25 funtov \$4.00
Česnje drobne, baksa 25 funtov \$3.00
K naročilu priložite Money Order.
MATH. PEZDIR
Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

Velika Blaznikova Pratika

(s tremi mlatiči.)

Cena s poštnino ... 20c
25 pratik \$3.75
50 pratik 6.50
100 pratik 12.00

Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt Street New York

ZA VAŠ DOLAR =

ste poštene in hitro postreženi kadar rabite uro, zlatino, srebrnino, prstan, Diamond, dalje ako želite pravi glasni Columbia gramofon, slovenske plošče, in če društvo potrebuje pravo avilnate zastavo, regalice, kape itd.; če se obrnete do znanega večletnega trgovca Slovence, kateri razpolaga blago po celi Ameriki nad 16 let pa že nikdar čaka kako napravnost. Poskusite me enkrat pa se boste prepričali.
Pišite po brezplačne cenike na:

IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa.

Denar govori!

Varčujte in pripravljajte si s tem neodvisnost za Vašo starost.

Vložite Vaše prihranke v domači zavod, kateri Vam nudi neoporekljivo sigurnost in 4% obresti od Vaših vlog.

Vljudno ste vabljani, da nam zaupate Vaše prihranke in pomnožite število vlagateljev, kateri imajo naložen svoj denar pri nas na

"Special Interest Account"

Uverjeni znate biti, da bodo Vaši dolarji v pravih rokah in boste glede njih sigurnosti lahko mirno spali.

Glavno zastopstvo:
JADRANSKE BANKE

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York

Glasilo Jugoslovanske Katoličke Jednote

Vstanovljena leta 1898.

Glavni ured Ely, Minnesota.

Inkorporirana leta 1901.

Iz urada tajnika društva sv. Jurija štev. 61 J. S. K. J.

Reading, Pa.

nja brata Frank Novak, v kateri je pojasnil svojo Na seji dne 11. novembra se je prečitala prošnja, ki je bila določena za dan 2. decembra, ne bo vršila, to pa zato, ker se moramo ozirati na adventni čas. Vršila se bo pa vsceno, namreč 20. decembra, to je na Silvestrov večer. Mislim da ne bo nihče nevoljen, če smo veselico preložili. Razen tega bomo pa tudi imeli več časa, da se boljše pripravimo. Pri tej svečani priliki se bomo tudi spominjali otvoritve našega Doma. Zahvaliti se moramo vsem članom, ki so nam pomagali po svojih močeh, kadar smo potrebovali denar za Dom. Res jih je nekaj takih, katerih srce je tako mrzlo, da ga niti juljsko sonce ne ogreje, toda veselji nas, da je takih le malo.

Vnaprej, da se dne 30. decembra snidemo k prijetni zabavi, vas pozdravljam!

J. Brunskole, tajnik.

Naznanilo

Članstvu društva sv. Cirila in Metoda naznanjam, da se veselica, ki je bila določena za dan 2. decembra, ne bo vršila, to pa zato, ker se moramo ozirati na adventni čas. Vršila se bo pa vsceno, namreč 20. decembra, to je na Silvestrov večer. Mislim da ne bo nihče nevoljen, če smo veselico preložili. Razen tega bomo pa tudi imeli več časa, da se boljše pripravimo. Pri tej svečani priliki se bomo tudi spominjali otvoritve našega Doma. Zahvaliti se moramo vsem članom, ki so nam pomagali po svojih močeh, kadar smo potrebovali denar za Dom. Res jih je nekaj takih, katerih srce je tako mrzlo, da ga niti juljsko sonce ne ogreje, toda veselji nas, da je takih le malo.

Vnaprej, da se dne 30. decembra snidemo k prijetni zabavi, vas pozdravljam!

J. Brunskole, tajnik.

Glavni odborniki:
I. predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 15th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neprizanih smrtnih: JOHN MOVERN, 412 — 13th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBARNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHAR MLADIĆ, 1234 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN PIRC, 750 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 538 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošilja na glavne tajnike. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišniške splošne naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristan. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Naznanilo.

Iz urada društva Jugoslovani štev. 104. J. S. K. J.

Chicago, Ill.

Tempotom vabim vse člane in članice društva "Jugoslovani" štev. 104, JSKJ, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje mesečne seje. Seja se vrši dne 2. decembra t. l. v prostorih sobrata Johna Kosička.

Seja se začne točno ob osmih zvečer. Zadnjič je bilo sklenjeno, da se imajo te seje udeležiti vsi člani in članice.

Pri tej priliki bo namreč izvoljen novi odbor za leto 1923. Od mož, ki jih boste izvolili na odgovorna mesta, bo odvisen proevit in napredek društva. Oni član oziroma članica, ki se seje brez tehtnega opravičila ne udeležijo, bo moral plačati v društveno blagajno en dolar kazni.

Blagovolite upoštevati to naznanilo ter se te važne seje zagotovo udeležite.

Z bratskim pozdravom

Joseph Blish, tajnik,

1850 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Imena in naslovi krajevnih organizatorjev JSKJ.

- 1 Joseph J. Peshell, Box 165, Ely, Minnesota.
- 2 Joseph Kolenz, Box 737, Ely, Minnesota.
- 3 John Pelke, 1216—7th St, La Salle, Ill.
- 4 John Demshar, Box 237, Burdine, Penna.
- 5 John Dragovan, Box 663, Soudan, Minnesota.
- 6 John Kums, 1735 — E. 33 St. Lorain, Ohio.
- 9 Jacob Musich, 8 Maple St. Calumet, Mich.
- 11 Michael Mravence, 1454 So. 17th St. Omaha, Neb.
- 12 Vincent Arch, No. 1, Rickenbach St. Pittsburgh, Penna.
- 13 Frank Zabkar, Box 104, Hosteter, Pa.
- 14 Michael Nemanich, Box 157, Crockett, Calif.
- 15 Frank Janesh, 1212 Bohmen St. Pueblo, Colo.
- 16 John Brunske, 189 B St. Johnstown, Pa.
- 18 Louis Taucher, Box 835, Rock Springs, Wyo.
- 20 Joseph Novak, Box 611, Gilbert, Minn.
- 21 John Schutte, 4751 Baldwin Court, Denver, Colorado.
- 31 Martin Hudale, 1615 Ridge Ave., N. Braddock, Penna.
- 22 Anthony Motz, 9641 Ave. "M", So. Chicago, Ill.
- 25 Louis Govze, 613 Adams Ave., Eveleth, Minn. Phone 217.
- 26 Joseph Pogačar, 5307 Berlin Alley, Pittsburgh, Pa.
- 27 Z. A. Arko, Box 172, Diamondville, Wyo.
- 28 John Jansek, Box 126, Sublet, Wyo.
- 29 Louis Tolar, Box 242, Imperial, Pa.
- 30 Frank Pucelj, 223 W. Poplar St. Chisholm, Minn.
- 31 Martin Kadale, 1615 Ridge ve., N. Braddock, Penna.
- 32 Raymond Kladnik, Box 147, Black Diamond, Wash.
- 33 Frank Schiffrar, Box 122, Unity, Penna.
- 25 Andrej Malovrh, Box 151, Lyleddell, Penna.
- 36 John Brezovec, Box 126, Conemaugh, Pa.
- 37 James Debevec, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
- 38 John Petric, 2308 Pine St. Pueblo, Colo.
- 39 Anton Cop, Box 440, Roslyn, Wash.
- 40 Anton Kosoglav, Box 144, Claridge, Pa.
- 41 Anton Brelich, 47 E. Martin St. East Palestine, Ohio.
- 42 Primoz Knafelc, 1238 Bohmen Ave., Pueblo, Colo.
- 43 Frank Pereich, Box 327, East Helena, Mont.
- 44 Anton Okolish, 218 Liberty Ave. Barborton, Ohio.
- 45 Louis Komlane, 732 Warman Ave., N., Indianapolis, Indiana.
- 47 Frank Lovshin, Box 379, Aspen, Colo.
- 49 Frank Kovich, 214 N. 5th St. Kansas City, Kans.
- 50 Jacob Stabich, 218 Lynch St. Brooklyn, N. Y.
- 51 Joseph Kastelic, 86 W. St. 53 So., Murray, Utah.
- 52 Louis Kozlevchar, Box 969, Mineral, Kans.
- 53 John Purnat, 26 Douglas St. Little Falls, N. Y.
- 54 John Poshke, Box 347, Hibing, Minn.
- 55 Martin Prah, Box 87, Lemont Furnace, Penna.
- 57 Anton Martinsek, Box 125 Export, Penna.
- 58 Ludvig Champa, Washoe, Mont.
- 60 Martin Govednik, Box 307, Chisholm, Minn.
- 61 John Pezdirc, 343 N. River St. Reading, Pa.
- 64 Peter Klobuchar, Box 32, Baltic, Mich.
- 68 John Kren, 605 N. Chicago St. Joliet, Ill.
- 68 Andrew Matko, Box 1203, Monessen, Penna.
- 69 Anton Krasovec, Box 499, Thomas, W. Va.
- 70 John Jurecic, 2228 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
- 71 Frank Trepal, 15723 School Ave., Collinwood, Ohio.
- 72 Andy Gorjup, Box 41, Taylor, Wash.
- 75 John Koprivsek, Box 214, Meadow Lands, Pa.
- 76 John Koblar, Box 225, Oregon City, Ore.
- 77 Anton Kos, R. F. D. 7, Box 125, Greensburg, Penna.
- 78 Jacob Evans, 611 W. 2nd St. Salida, Colo.
- 79 —————
- 81 Frank Lokar, 615 Aurora Ave., Aurora, Ill.
- 82 John Mervar, 514 North 9th St. Sheboygan, Wis.
- 83 Louis Jerasha, Box 552, So. Superior, Wyo.
- 84 —————
- 85 John Petrich, Box 238, Aurora, Minn.
- 86 Dan Sadar, Box 252, Midvale, Utah.
- 87 John Veselich, 7815 Water St. St. Louis Mo.
- 88 Gregor Zobe, Box 14, Klein, Mont.
- 89 Karl Strizha, 114, Miller St. Gowanda, New York.
- 90 Valentine Orzech, 183 Maujer St., Brooklyn, N. Y.
- 92 John Shetina, 800 Moen Ave., Rockdale, Ill.
- 94 Anton Kobal, 1622 Jackson St. North Chicago, Ill.
- 99 Frank Podmilshak, Box 222, Moon Run, Penna.
- 100 John Smecih, Box 112, Middleton, W. Va.
- 101 Frank Wodenik, Box 33, Strong, Colo.
- 103 Ana Pierce, 636 E. 157 St. Cleveland, Ohio.
- 104 Joseph Blish, 1850 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
- 105 John Petritz, 2216 Willow Avenue, Butte, Mont.
- 106 Leopold Jeran, Box 487, Davis, W. Va.
- 107 Frank Lovshin, 310½ W. 4th St. Duluth, Minn.
- 108 Anton Nagode, R. F. D. 2½, Girard, Ohio.
- 109 Anton Lunder, Box 151, Keewatin, Minn.
- 110 Frank Bojtz, Box 112, Elcor, Minn.
- 111 Matt Yarnik, 525 W. 2nd St. Leadville, Colo.
- 112 Frank Shiga, Box 292, Hibbing, Minn.
- 114 Anton Gradisher, Box B F. Ely, Minn.

- 116 Aleksander Škerlj, Box 256, Export, Pa.
- 117 Matt Razinger, Sartell, Minn.
- 118 Stefan Jengich, Box 235, Cokedale, Colo.
- 119 Anna Zagar, 491 Aurora, Ave. Aurora, Ill.
- 120 Mary Krschak, Box 307, Ely, Minn.
- 121 Jernej Intihar, Box 12, Lodson, Md.
- 122 Frank Farenchak, Box 122, Homer City, Pa.
- 123 Frank Rantusha, Box 423, Ironton, Minn.
- 124 Frank Rantusha, 1217 — 3rd Ave., La Salle, Ill.
- 125 John Telban, Box 174, Iselin, Penna.
- 126 Joseph Glas, Box 48, New Berry, Penna.
- 127 Matt Zakrajsek, Box 344, Kenmore, Ohio.
- 128 Anton Chernick, 9721 McCuen St. New Duluth, Minn.
- 129 Katie Pruse, Box 675, Ely, Minn.
- 130 Ignac Beakse, Box 412, De Pue, Ill.
- 131 John Penikvar, 3309 — 4th Ave. N. Great Falls, Mont.
- 132 Rudolf Bajt, 20931 N. Vain St., Box 227, Euclid, Ohio.
- 133 Mary Musich, Box 805, Ana Pregled, Box 381, Gilbert, Minn.
- 134 Cecilia Ferlie, c/o American Meat Market, Rock Springs, Wyo.
- 135 John Blažine, Rices Landing, Pa.
- 136 Anton Tazulj, Box 193, Dunlo, Pa.
- 137 Mary Butara, 1365 E. 55th St. Cleveland, Ohio.
- 138 Alexander Škerlj, Box 256, Export, Pa.
- 139 Math. Kobe, North Park, R. F. D. 2, Cadillac, Mich.

Svarilo potnikom v stari kraj.

Vsi potniki v stari kraj morajo v svoj lastni interes točno paziti na stroge odredbe, ki jih evropske države imajo glede izvoza novčanice in kovane denarja. Države so prisiljene omejiti količino denarja, ki jih potnik sme izvesti iz zemlje, da s tem obvarujejo svojo valuto. Iz Združenih Držav sme potnik odnesti, koliko denarja mu je ljubo, ali v Evropi malone vse države — izjemši nekatere, ki imajo visoko valuto, kakor na pr. Švicarska — prepoveduje izvoz kovane denarja in dovoljuje izvoz bankovcev le do gotovega maksimuma. Kdorkoli je zasačen, da je hotel iziti iz države z gotovino čez dovoljeno svoto, ne le zapade kazni, ampak se mu navadno ves denar zapleni. Na tak način je mnogo rojakov radi nevednosti ali brezbrčnosti izgubilo svoj denar.

Te odredbe so razne v poedinih državah in se stalno menjajo. Na Francoskem na pr. jedo nedavna veljala prepoved za izvoz novčanice v vrednosti preko 5,000 frankov ali enakovredne svote v inozemskih novčanicah. Sedaj ta omejitev ne obstoji več, pač pa je še vedno prepovedan izvoz srebrnega in zlatega denarja. Potnik, ki potuje skozi Francosko, stori najbolje, ako ima tak denar, da ga ob prihodu na francosko ozemlje prijavi carinski oblasti. Tam dobi potrdilo, da je ta denar s seboj prinesel, in ko zapusti francosko ozemlje, ga nihče ne more nadlegovati. Če pa ne prijavi, utegnejo mu odvzeti ves kovani denar in on ima še druge sitnosti povrh.

V Jugoslaviji so v obvarovanje jugoslovanske valute še bolj poostri prejšnje odredbe glede izvoza denarja. Tam je trgovina z inozemskimi valutami popolnoma prepovedana, a nakup tujega denarja treba posebnega dovoljenja in, kar se tiče potnikov, ki odhajajo iz Jugoslavije, se njim izdaja tako dovoljenje le, ako imajo potni list, izdan oziroma viziran od strani jugoslovanskih oblasti. Glasom vesti iz starokrajskih časopisov, smejo potniki odnesti s seboj največjemu 3,000 frankov, ako potujejo na Francosko. Ako potujejo v zemljo, v kateri je kurs večji od franka, morejo iznesti ali 3,000 frankov ali pa novčaničice dotične države v vrednosti do 3,000 frankov. To bi bilo približno \$200, po sedanjem kursu. Za zemlje z zdravno valuto, v katerih je kurs izpod francoskega franka, morejo se kupiti največ 3,000 dotične valute (na pr. češke krošne, italijanske lire, grške drahme itd.). Za zemlje pa s takozvano slabo valuto, kot so Madjarska, Rumunija, Bolgarska, Poljska, Avstrija in Nemčija, more se kupiti in iznesti protivrednost te valute v znesku do 3,000 dinarjev. Zraven tega smejo potniki odnesti s seboj preko meje 1,000 dinarjev v gotovini.

Ameriški konzul v Beogradu, Mr. K. S. Patton, je poslal jugoslov. oddelku Foreign Language Information Service sledeči memorandum v svarilo potnikov v Jugoslavijo:

Osebe, prihajajoče v Jugoslavijo, naj prijavi vse inozemske novčaničice, ki jih prinašajo s seboj. Mejna oblast potrdi prijaven znesek z zaznambo na potnem listu ali pa izroči posebno potrdilo o uvoznem denarju. Ako dotičniki zapustijo Jugoslavijo tekom meseca dni, smejo proti izkazu potrdila odnesti s seboj enak inozemski denar do zneska, ki naj ne presega zneska, prijavljenega ob prihodu.

Odredbe glede zneska inozemskega denarja, ki ga sme potnik iznesti iz države, se strogo izvršujejo.

Potniki se ob odhodu iz države preiskujejo, in ako se najde da imajo s seboj denarja čez znesek, prijavljen ob prihodu, oziroma čez znesek, dovoljen glasom odredb za izvoz valut v inozemstvo, se denar zapleni in nositelj utegne biti aretiran.

Osebam, ki prihajajo v Jugoslavijo na obisk, daje se nasvet, naj prijavi ob prihodu ves denar, ki ga prinašajo s seboj, in

Življenje v sovjetski Rusiji.

V nekem članku, ki nosi naslov: Rusi, — preveč ruski, — priobčen v "Velhagen Monatshefte", so prijavljene naslednji spomini nekega Rudolfa Stratza, Nemea, kojega družina se je stalno nastanila v Odesi:

— Moj oče je bil, prav tako kot tudi moj stari oče, trgovec ter častni meščan Odesa. Vsled tega so tatovi povsem naravnano domnevali, da mora biti v naši hiši dosti zlata in srebra. Prišli so in izginili. Dobro. Ničveo. Par tednov pozneje pa sem zapazil, da je moj oče skrajno jezen ter zelo vznemirjen. Policija je našla srebro, katero so nam odnesli lopovi ter izjavila, da ga lahko pridemo iskat.

— Lepa reč, — je rekel moj oče. — Če grem tja, bodo sestavili protokol. Moje ime bo prišlo v policijske zapiske. Vsak dan me bodo klicali na policijo radi najmanjše malenkosti. Boljše je, če sploh ne grem po srebro. Plačal bom sto rubljev, se odpovedal pravici do srebra ter pustil celo stvar kot je.

Kar je rekel, je tudi storil. — Eden mojih bratov je odpoval pozimi iz Petrograda v Arhangelsk s sanmi, preko zamrznjenih močvirij ter rek. Prišel je srečno tjakaj. Veliko veselje v naši hiši.

— Ali veste, gospodin Straz, — mu je rekel nekdo, — da je voznik, ki nas je vozil skozi gozdove ponoči, načelnik strašno razširjene tolpe morilcev?

Moj brat je rekel: — Kako to? Zakaj me ni umoril?

Dotični se je nasmehnil fer rekel:

— Nekoč so ubili in oropali nekega barona, ki je prišel tudi iz Petrograda. Kakšne strašne sitnosti! Neprestane komisije, neprestana zaslišavanja! Ne, nikdar več kaj takega. Povsem varno se lahko vrnete nazaj v Petrograd. Nikdo vam ne bo skrivil lasu na glavi.

— Moj brat je to tudi storil. — V avgustu leta 1893 je divjala v Rusiji kolera. Jaz sem potoval takrat iz Revala v Rigo. Ljudje so umirali kot muhe, a to ni motilo niti malo ravnodušnosti in brezbrčnosti naroda. Par korakov vstran od vsake železniške postaje so ležala trupla kmetov, ki so podlegli koleri, a nikdo se ni brigal zanje. V Rigi! Ne, v Rigi ni bilo nikake kolere, kajti tam je bila prepovedana. Uveljavili so namreč kvarantino.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ VEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

naj ne skušajo zapustiti to državo z nikakim zneskom denarja, predno se natančno ne informirajo, kako odredbe so v tem pogledu v veljavi.

Učiteljicam bo dovoljena poroka.

Italijanska učiteljska zveza je predložila svoj čas naučenemu ministru dolgo spomenico, v kateri je zahtevala, da naj se dovoli poroka tudi učiteljicam novih pokrajin, kakor je dovoljena njihovim stari vskim tovarišicam v starih pokrajinah. Minister je dal zagotovilo, da bo tej zahtevi ustreženo.

† NAZANILLO IN ZAHVALA.

Z žalostnim srecem naznanjam v svojem imenu in imenu svojih otrok vsem prijateljem in znancem Sirem Amerike, da je moja ljuba žena in mati devetih otrok dne 11. novembra 1922 po kratki in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, v Gospodu zaspala v najlepši dobi svoje starosti, namreč v 34. letu. Ranjka je bila rojena tukaj v Ameriki, in sicer v Soudanu, Minnesota, torej ameriška Slovenka. Tukaj zapuščala žalostnega soproga in devetero neprestajnih otrok od 5 mesecev do 16 let. Poleg tega zapuščala tukaj svojega očetja in mater ter dva brata in štiri sestre.

Dolžnost me véže, da se tukaj javno zahvalim celemu občinstvu za vse, kar so mi skazali v težkih in britkih urah. Lepa hvala društvu sv. Barbare št. 5 JSKJ, katero se je korporativno udeležilo pogreba; hvala tudi vsem članom društva sv. Cirila in Metoda št. 4 JSKJ, kakor tudi članom društva sv. Petra in Pavla ter članicam društva Marije Pomagaj NHZ za vse njihovo požrtvovalnost in velikodušnost. Iskrena zahvala tudi g. Johnu Majerletu in soprogi iz Ely, Minn., ter g. Petru Vranešcu in soprogi iz New Duluth, Minn. Na tem mestu se zahvalim tudi g. J. P. Ahlinu in družini iz McKinley, Minn., za darovane vence. Posebne hvala izrekam na tem mestu našemu č. g. župniku Rev. Jos. Ferjančiču za njegov krasen govor in tolažbo. Lepa hvala tudi Fred Skubetu in soprogi iz Ely, Minn. Še enkrat lepa hvala vsem, kateri so se udeležili pogreba in kateri so ranjko obiskali ob mrtvaškem odru.

Ranjka je bila res prava in poštena žena v pravem pomenu besede, kar spričuje velika udeležba občinstva pri njenem pogrebu. Ona ni bila priljubljena samo pri našem slovenskem narodu, bila je priljubljena in spoštovana tudi pri drugorodnih, kar je pokazalo veliko število vsakovrstnega naroda ob mrtvaškem odru, ter ni ga bilo česa, katero se ne bi bilo solzilo ob njeni krsti.

Ti pa ljuba in nepozabljena mi žena oziroma mati, katere si zapustila prežgaj to solzno dolino, spavaj spanje pravičnega ter te priporočam v molitvi in večni spomin. Bog ti daj večni mir in pokoj in večna luč naj ti svetli! Prosi za nas ljubežnega nebeskega Očeta za veselo svidenje nad zvezdami!

Zaljubljeni ostali:
John Dragovan, soprog.
John. Anton, Frank in Edvard, sinovi.
Marija, Ana, Tereziya, Helena in Margareta, hčere.
Soudan, Minn., 19. nov. 1922.

IZ DNEVNIKA PREMOGARJA

Spisal Powers Hapgood, član U. M. W.

(Nadaljevanje)

Pondeljek, 15. avgusta.

Udova Brown, kot so jo imenovali, je imela zajtrk pripravljen zame in nabasala mi je tudi posodo z lunčnim in prišel sem do glave šafta pravočasno, približno tričetrt na sedem.

Ko me je vzpenjača ponela na dno šafta, sem stopil v najbolj čisto in najboljše izgledajočo majno, kar sem jih kedaj videl. Strop v glavnih hodnikih je visok in skoro celi čas hodi lahko človek pokonci, ne da bi mu bilo treba sklanjati glave. To pa radi tega, ker je prenog višji kot pa v drugih rovi, v katerih sem delal. Tukajšni premog je del takozvanega Miller Seam, a toliko tal so vzeli ven po glavnih hodnikih, da lahko človek udobno koraka. Rov je razsvetljen z električnimi svetilkami v dosti bolj pogostih kot pa v drugih rovi in cela zunanost rova bolj vesela in manj težaka.

Petnajst minut hoda z Davisom, pomočnikom, me je privedlo v Main C, kjer naj bi delal jaz. Drugega moža, ki je delal v mojem prostoru, ni bilo danes tukaj in bos mi je rekel, da lahko delam kompanijsko delo (plačano od ure), namreč pumpam vodo iz prostora, ki je šel "to the dip" (to je posevno navzdol sledeč žili premoga). Going to the rise, pa je prostor, ki gre posevno navzgor, sledeč žili premoga) in da naj pomagam kompanijskemu možu pri njegovem različnem delu.

Lotila sva se pumpanja vode iz mojega prostora ter potisnila vodno karo naprej do lica premoga. Z veliko težkočo, sključena med karo ter tlom, sva izmenoma potiskala ter vlekla ročaj pumpe. Ko je bil tank poln vode, je pritrdil tovariš železno vrvo na sprednji del kare ter spustil nato v tek električno dvigalo na vrhu griča, ki je navijalo železni vrvo na vreteno ter vlekló karo z vodo po strmini navzgor. Ko je storil to, je dvigalo škripalo in svetlomodre lučice so se prikazovale iz notranjosti motorja.

Kakorhitro je bila kara na vrhu griča, sva jo morala potisniti naprej po ravnih tleh za par čevljev, tako da je prišla že mimo dvigala, nakar sva jo spustila navzdol proti glavnemu hodniku. Kare v tem rovu imajo zavore in ni jih treba ustavljati z vtičkanjem spragov v kolesa kot pri karah v Maryland šaftu.

Ko sva spravila karo iz glavnega hodnika, sva odprla zamašek, in voda je odtekla v jarek, ki teče poleg tračnice.

Sedemkrat sva ponovila ta proces. Moj tovariš, Bill Masters, me je naučil ravnanja z električnim strojem in dvignil sem sam več kar z vodo. Večkrat, kajti imel sem mokre roke in noge, sem čutil močne električne udarce, ki so stresli celo moje telo. Billa niso nadlegovali taki udarci, kajti imel je močne škornje iz gumija, imenovane "gums". Taki škornji so tako slab prevodnik elektrike, da ni mogel občutiti nikakega električnega udara. Da mi dokaže to, je prijel z golo roko za žico rovske železnice. Če bi storil kaj takega jaz, bi bil srečen, če bi se mogel še pobrati s tal.

Bill je rad govoril in vsed tega sva se neprestano pogovarjala. V tem rovu se mu je prišlo dobro godilo, kajti zaslužil je redno po \$7.20 na dan za osem ur dela.

Čeprav ni bil nestrpen napram radikalnem in unijskim uradnikom, se vendar ni dosti brigal, če je rov organiziran ali ne.

Nikdo, s katerimi sem govoril, ko sem hodil naokrog po različnih prostorih, ni imel nobene posebne pritožbe, z izjemo nekega mladega človeka, ki je mislil, da so ga oslepili pri teži. V splošnem so bili ljudje tukaj apatični ali brezbrizni napram unijam. Brez dvoma se jim dobro godi, posebno v sedanjih časih, vendar pa niso še prišli do spoznanja, da je bila unija, podpirana od prispevkov premogarjev v drugih poljih, ki je uveljavila visoko tonažno lestvico in dobre delavske pogoje, od katerih imajo sedaj tudi oni sami dobiček.

Tekom popoldneva sva pričela Bill in jaz vrtati luknje v rebru ene strani Main C headings. To so vdolbine, s katere se skrijejo ljudje, ki hodijo po tračnicah, kadar pridejo mimo vlakli.

Razstreljevanje se vrši tukaj na povsem različnem način kot v drugih rovi, v katerih sem delal dosedaj. Tukaj vtikamo naboje smodnika v luknje ter stavlamo kapičo na vrh vsakega naboja. Kapiče zvežemo z žicami, štirideset do petdeset čevljev dolgi in nato odnesemo žico krog vogala ter jo spravimo v stik z električno baterijo.

Oster in nagel pok, mesto zamolklega, težkega grmenja, nas pozdravi, ko se dotaknejo žice baterije, in naše luči ugasnejo ter nas puste v popolni temi. Nato vzamemo svetilke s svojih čepic, zavrtimo kremen s prsti, vnamemo karibidno luč ter natakemo svetilke zopet na čepice.

Dan je potekel mirno in prijetno. Srečna je usoda kopanijskega moža! Danes sem napravil s polovico toliko energije ter napora in brez vsakega nervoznega izmučenja dvakrat toliko denarja kot katerikoli dan v Maryland šaftu.

Prostori v moji majhni boarding hiši so bili prenapolnjeni. Mrs. Brown je imela pet boarderjev in stanovalec ter enega navadnega boarderja, vaškega brivca. Dva izmed nas, ki stanujemo tukaj, sva premogarja, dva sta tesarja in peti je fire boss zadnjega pridelka, kajti pred kratkim je napravil izkušnjo. Oba tesarja, fire boss in jaz stanujemo v majhni vroči spalnici, ki ima le eno okno. Dve postelji, vsaka za dva človeka in majhen "dresser", — vse to je nagromadeno v to majhno sobo, v kateri je komaj toliko prostora, da se slečemo ter zopet oblečemo. Jaz sem vzbudil precej presenečenja, ko sem se oblekel v pajamas, predno sem šel spat in to je bilo nekaj, česar si nisem nikdar preje drznil storiti na zapadu. Ostali so se enostavno slekli do spodnje obleke, nakar so splezali v postelje.

Krog desetih smo bili vsi varno v posteljah, oba tesarja v eni postelji, fire boss in jaz v drugi. Fire boss je navil budilko na poltreh zjutraj, kajti ob treh je moral iti v rov, da pregleda z ozirom na plin in slabe strope, predno pridemo mi ostali v rov. On spi vedno v dveh šifтах, namreč popoldne do večerje ter od desetih pa do poltreh zjutraj.

Torek, 16. avgusta.

Budilka fire bossa me je popolnoma prebudila, kajti moj tovariš v postelji je potrebnoval več sekund, da se je toliko predramil, da je mogel zapreti budilko. Zelo prijeten občutek je bil prebuditi se na ta način ter zopet zaspati z zavestjo, da ima človek še vedno tri ure in pol časa, da spi.

Boss mi je povedal danes zjutraj, da bo dobil partnerja za mene, kajti mož, ki je kopal premog v prostoru, v katerem sem bil zaposlen jaz, je odšel. Med tem časom pa naj bi jaz pumpal vodo, ki se je zbrala preko noči v headingu, nakar naj bi naložil ves razrahljani premog, da bo mogel moj tovariš nadaljnega podkopati s strojem.

Bill Masters in jaz sva porabila tri ure, da sva izpumpala vso vodo iz mojega prostora, a še vedno je ostalo nekaj. Bos mi je pripisal tri ure za to delo.

Predpoldne se je pripetila žalostna stvar mojemu lunču. Ko sem šel iz svojega prostora, sem zapazil, da so številne podgane zbežale od bakse, v kateri sem imel svoj lunč. V tem rovu je namreč nebroj podgan. Te majhne živali so odrinile pokrov ter preobrile majhno posodo, napolnjeno s fižolom ter svinjino. Toliko jih je bilo pri tem napadu, da so postali moji sandwichi popolnoma črni. Z eno besedo rečeno, moj lunč je bil popolnoma pokvarjen. Nisem vedel, kaj naj zavijem. Premogar pa ne sme biti preveč izbiren glede svoje hrane, in to podgane so čistejše kot druge, ki živijo v hišah ter na prostem zraku. Vsled tega se mi je posrečilo rešiti iz razvalin lunča par sandwichev ter dve hruški.

Nekateri premogarji izjavljajo, da bi zakdar ne delali v rovu, v katerem bi ne bili podgan. Kadar postane kak del rova nevaren, slutijo podgane nevarnost ter odidejo na bolj varna mesta. Tako vsaj pravi Bill Masters in tudi drugi premogarji, s katerimi sem govoril. Vrše tudi veliko službo, ko obdrže rov čist, prost vseh odpadkov.

(Nadajevanje v soboto.)

STRAHOTE VOJNE

DOLI Z OROŽJEM

Slavno pisateljsko delo.

Cena 50 centov.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street — New York

Zakaj je fašizem zmagal?

Tudi največji nasprotniki fašizma morajo priznati, da je bil fašistijski razvoj in njegova končna zmaga tako nagla, da imamo zelo malo podobnih pojavov v zgodovini držav. V posebnosti zaslugi fašistov je pripisati dejstvo, da se je izvršila ta revolucija brez prelivanja krvi ako vzamemo nekaj posameznih slučajev, ki pa ne pridejo v poštev z ozirom na tako ogromno gibanje. Tudi je bila vsa revolucija tako mojstrsko izvedena, da so fašisti presenetili svet. Če bi se morda kdo namrdnil pri besedi revolucija, je treba povedati, da če ni bilo nobenega odpora pri nasprotnikih fašistijskega pokreta, "je pripisati to neodločnosti, breprogramnosti in skrajni slabosti takozvanih liberalnih strank in struj, toda odločni nastop fašizma v zadnjem njegovem pohodu je pokazal, da se fašisti ne bi ustrašili tudi krvave revolucije. Toliko bolj za fašizem in Italijo, da se je izvršil prevrat tako mirno.

Pred dobrima dvema letoma so se nahajali socialisti na višku svoje moči in vse je pričakovalo poloma buržuazije in nastopa socializma v Italiji, ki je stokala vsled ran zadobljenih v svetovni vojni. Socialistična stranka je bila tedaj gospodarka položaja. Res je, da so se nekateri socialistični voditelji preveč tesno navezali na Leninov komunizem in da so ravno vsled svoje demagoške propagande za tretjo internacionalo in njene dogme šli predaleč. Vendar pa je bila tedaj socialistična revolucija mogoča, zakaj država je bila takoreč brez obrambe. Orožnikov je bilo malo, vojaštvo je bilo uporno, mednarodni položaj Italije je bil tudi tak, da je slabil tedanjo vladno in njene ukrepe. Zakaj se niso socialisti tedaj polastili države, ko je vse to pričakovalo? Poznejši dogodki so nam pokazali ničevost socialistične stranke, ki se je začela rušiti po prvih energičnih udarcih mladega a odločnega fašizma. Kako je bilo to mogoče?

Vsako socialno gibanje nastane zaradi gospodarskih razmer. Neznosno gospodarsko stanje širokih množic zamore povzročiti revolucijo, ki je nekaj odpor proti socialnim krivicam. Taki časi rodijo velike idealiste, ki se postavijo na čelo socialnim gibanjem in jih skušajo usmeriti v pota, ki odgovarjajo njihovim idealom. Ako posmatramo rusko revolucijo s tega stališča, tedaj nam bo razumljiv ruski mažik in Lenin, zakaj ta dva sta strmoglavila carski in buržuazni režim v Rusiji. Peščica organiziranega delavstva je služila organizatorjem, da se je revolucija ohranila in da je bila protirevolucija zatrta.

Boljševiška revolucija se je na Ruskem izvršila, ker so bili dani za to potrebni pogoji v socialnih razmerah ruskega kmeta, ki tvori ogromno večino in hrbtni čelo gramnega naroda. Da so bile ruski boljševiški agitatorjem dobrodošle posledice svetovne vojne za hujkanje množice, ni dvoma, vendar pa je podlaga revoluciji bila nezadovoljnost mužikov, ki so v odločilnem trenutku nudili Leninu svojo pasivno pomoč v tem, da so se uprli gospodu in si razdelili zemljišča.

Lenin in njegovi tovariši so bili pripravljeni, da je prišel čas svetovne, torej tudi evropske revolucije, ker so sodili ostali svet po Rusiji, kar pa je bilo zgrešno, kakor se je pozneje tudi pokazalo. Vključ vseh mizerij, ki jo je povzročila v Evropi svetovna vojna, niso bile gospodarske razmere evropskih množic niti od daleč tako obupne kakor v Rusiji. Zato niso bili dani pogoji za boljševiške revolucije. Videli smo, kako se je izvršila revolucija v Avstro-Ogrski in Nemčiji, toda v Avstro-Ogrski je ta revolucija zadobila značaj narodnega osvobodjenja različnih ljudstev, a v Nemčiji se je izvršil prevrat po socialistih, ki niso niti od daleč mislili na komunizem Leninovega recepta. Socialistični prvaki so se dobro zavedali, da Nemčija ni Rusija in da bi bilo vsako komunistično pustolovstvo poguba nemškega delavstva.

Kaj pa Italija? Od nekdanj smo čuli, da je italijanski delavec skromen, trezen in priden. Tudi smo vedeli, da so se kmetske in delavske množice v Italiji nahajale pred vojno v slabih gospodarskih razmerah. In socialistična stranka se je, kakor socialisti ostalih držav, borila za gospodarsko izboljšanje proletarijata in so bili njeni smotri: mezdno vprašanje, osemurni delavnik, zavarovanje. Kaj pa se je zgodilo med vojno in takoj po vojni? Če je na eni strani resnica, da je svetovna vojna zadala italijanskim državljanom, deželnim in občinskim financam hud udarec in da se nahaja državno gospodarstvo v slabih vodah, je pa zopet resnica, da se je blagostanje širokih kmetijskih in mestnih delavskih množic med vojno in v prvih letih po vojni neprimerno dvignilo. To je fakt, ki ga ni mogoče prezreti. Kako naj razumemo ponesrečeni socialistično-komunistični pokret iz leta 1920.

Zato smemo trditi, "da v Italiji niso bili dani gospodarski pogoji za boljševiško revolucijo, zakaj največje zavarovanje pred revolucijami socialnega značaja je blagostanje večine prebivalstva. Zato je bil komunistični pokret v Italiji več idejni nego materialni. Seveda so tudi ti komunistični agitatorji izrabljali posledice vojne v svoje vrste in so mogli vsled tega dan za dnem množiti svoje vrste.

Tako je prišla na eni strani mas ljudstva v gibanje, ki ni moglo dovesti do ničesar drugega kakor do razočaranja. Kar se pa tiče voditeljev tega gibanja, tedaj bi rekli, da so bile med njimi tri struje: najmočnejša struja je bila demagoška, ki je izrabljala svetovni položaj socializma v strankarske namene, ne da bi mislila na posledice; druga struja je bila fanatična pristašica tedaj neprožnega komunističnega dogmatizma, a tretja struja so bili oni socialistični prvaki, ki so vedeli, da je komunizem nemogoč in da se utegne demagogija strankarskih priganjačev maščevati nad stranko in ljudstvom. Toda, ali so bili preslabi ali premalo odločni, šli so tudi oni za močnejšo strujo in postali na ta način soodgovorni za vse poznejše nesreče socialistične stranke.

Ako naj reasumiramo, tedaj so socialističnega pokreta dvojini: 1. v nezrelosti gospodarskih razmer za boljševiško revolucijo; 2. v nesposobnosti voditeljev usmeriti gibanje množic v zdravo smer in ustvariti na ta način realno podlago za socialistični pokret.

Nastop fašizma je namah izpremenil položaj. Vključ omenjene okoliščine bi bilo končno le kaj izbruhnele v nemirni deželi in Italija bi bila ne glede na izid pokreta utrpela veliko škodo v gospodarskem in političnem oziru. In v tem je zaslugi fašizma, da je onemogočil ne samo "boljševiški poskus", ampak sploh vsak poskus uesti nov družabni red v Italiji. Tako je prihranil državni krvavo revolucijo in njene pogubne gospodarske in politične posledice.

Fazizem je nastopil takoj s preciznim in jasnim programom, ki je bil dan po notranje-političnem položaju: Boj proti boljševizmu, vzpostavitev državne avtoritete, ohranitev sadov zmage pri Vittorio Veneto. Nastopil je z dejanji, ne samo z besedami in pokazal vladi in vladajočim krogom pravo pot. To je bil primitivni program, ki se je pozneje izpopolnil in razširil postopno kakor je rastla moč fašizma.

In tedaj se je zgodilo, da je postal fašizem država v državi, poleg oficijelne vlade v Rimu, ki je bila brez volje, brez moči, smo imeli dejansko fašistijsko vladno, dokler ni ta nova vlada kratkoma odstavila nesposobno vladno družbo v Rimu.

Skoraj vse stranke v Italiji so trpele na kronični bolezn, katere simptomi so: breznačelnost, pomanjkanje jasnih preciznih programov, zakulisne spletke, koristolovstvo itd. Nasproti tem cinajčim strankam pa je stal mlad, čvrsti fašizem

Lauzanne pere zavorca.

Prijateljstvo, katero goji Francija napram Turkom, je baje stara tradicija. — Vse skupaj ni seveda nič drugega kot umazan imperijalizem.

Poroča Stephane Lauzanne.

Duh sprave, katerega je pokazala Francija napram Turčiji, ni bil povsedeči vsakemu človeku v Evropi in še manj v družinih državah.

Ali smem pojasniti vzroke tega spravljenega razpoloženja? To je zelo staro razpoloženje. Segi nazaj do leta 1514, ko je poslal francoski kralj France I. ki se je vedno nazival najbolj krščanskim monarhom na svetu, posebnega poslanika k sultanu Sulejmanu, da ga ponižno prosi zveze in prijateljskih odnosov med Francijo in Turčijo. Vsi njegovi nasledniki so postopali na isti način. Napoleon, ki se je vojskoval proti celi Evropi ter zalil s krvjo vse dežele, od Španske pa do Rusije, je vedno gledal na to, da je ohranil prijateljstvo z "velikim Turkom". To velja tudi glede prve, druge in tretje francoske republike. V tem najdemo tudi pojasnilo sedanjega stališča Francije, ki izvirja iz tradicije.

Najdemo pa lahko še nadaljno pojasnilo, ki pa je bolj sentimentalnega značaja. Kot znano igra sentimentalnost v francoski politiki vedno ulogo. Francoski jezik govore ne le v Carigradu, temveč tudi v najbolj oddaljenih krajih Turčije.

V najmanjši vasi Tracije vidi lahko človek napise v francoskem

jeziku ter vedno lahko najde človeka, s katerim se lahko razgovori v svojem domačem jeziku.

Resnici na ljubo pe treba izjaviti, da se ni vrnil še noben francoski potnik iz Turčije, ki bi mogel reči, kaj neugodnega glede Turkov in Turčije. Številni katoliški misijonarji, ki so se mudili v Turčiji dolgo vrsto let, so v veliki meri pripomogli k razširjenju tega čustvovanja in razpoloženja. Noben teh misijonarjev se ni nikdar pritožil in nikdo ni imel niti besedice grajanja za Turke.

(Namen ter izvajanje je tako očividno in prozoren, da ga ni treba še posebej razkladati. Francozi so v družbi Italijanov igrali v zadnjem času eno najbolj sramotnih ulog kar jih je videla svetovna povestnica. Iz golega strahu pred mohamedanskim prebivalstvom svojih kolonij so se prilizovali Turkom ter jih zakladali z orožjem in municijo za boj proti Grkom, katere je poslala zaveznica Anglija v boj proti Turkom. Celi svet ve, kaj so morali pretrpeti evropski narodi v Srednjem veku iz rok Turkov in sedaj pride semkaj francoski plačaneec ter hoče natveziti lahkovernim Amerikancem basen, da je obstajalo med Francijo in Turčijo že od nekdanj iskreno prijateljstvo.)

Proč z ničlami!

Znani dunajski dopisnik berlinske "Vossische Zeitung" opisuje današnji Dunaj v kratkem zelo ilustrativnem feljtonu:

"Jedilni list? Evo ga, prosim!" — Tujec se čudi. Glej no, na jedilnem listu najdeš vso izbiro slavnih užitkov, kakor so hors d'oeuvre, beefsteaks, rumsteaks, potem razna sladka jedila ali "melspajzi". Za njimi najdeš na jedilnem listu številke, ki so čisto kratke in ponižne, tako da misliš na prvi pogled, da imaš potomotoma v rokah jedilni list iz leta 1914. Govedina s hrenom 18.—, telečje stegno 22.—, poldruga pohana piška 45.—, Sacherjeva torta 8.— itd. V glavi se ti kar zvrtil in pogled ti bega po tem začaranem jedilnem listu, dokler ne zapaziš čisto zgoraj z majhnimi črkami zapisano, da se te cene razumejo v tisočih. Aha! Kajpak! Sedaj razumeš vse. Sicer je pa to čisto v redu. Zadaj naj bi gospod "vrhnji" pisal vsakokrat vse tiste neumne ničle. Gospod finančni minister ni imel poguma, da bi dal dosežane novčance žigosati in bi odpravil ničle z njih, gospod "vrhnji" jih je zato odpravil na svojo roko. Najbolj enostavna odprava draginje: Ničle prečrtaš, pa je. Za sedaj izpusti tri ničle, pozneje kdaj štiri in tako dalje. V šali imenuje Dunajčan novi bankovec za 500.000 K — "elefanta". Morda mu bodo kmalu pravili "cunja", kakor že dolgo pravijo onemu papirju po 10.000 K, ki je imel pri dirkah v Freudenau nekoč lepo ime "velikan".

Samo opazujte danes sprevednika na cestni železnici, kako maši tisočake v svojo usnjato torbo. Ena vožnja — 1700 K! Ali pa se peljete z avtotaksijem. Šofer vam bo, kakor da se to razume že od nekdanj samo po sebi, pomnožil mirovni tarif, z 9000, kar daje za kratko vožnjo 45.000 K. Plačate ga v bankovcu za 50.000 K in moč vtakne ta papir mirno v žep usnjatega jopiča ter pravi "dankšen", kakor da se napitina ostalih 5000 K razume samo po sebi.

Davčni uradnik pa se poti nad predpisi in mora krono za krono z vsemi ničlami, jednicami in desetnicami pisati drugo pod drugo. V parlamentu imajo sedaj predlog, da se ertajo v državnem računovodstvu vse svote izpod sto in da se odpravijo vsi "bankovci" po eno, dve, deset, dvajset in petdeset kron. Saj jih itak ne bo

ničle nikoli prinesel na Avstro-ogrsko banko v zamenjavo za kovani novce.

Pred kratkim sem se sprehajal po jesenskem gozdu. Rdeče listje vene po tleh. Od daleč prihaja prešern smeh mlade družbe, ki se okrogla vrača od pokušanja letošnjega mošta, "vom Heurigen". Naenkrat zapazim med listjem vedno nove kosce raztrganih stokrskih novčanic. — Nadebudni dunajski mladeniči jih za šalo trgajo, da bolj imponirajo svojim dekletom. Sto kron, — včasih si zanje dobil pet zlatnikov, danes jih razigrani kavalirji predajajo jesenskemu vetriču in pravijo, da delajo "hee".

Včasih so delali tako s prisilnim denarjem dunajskega mesta. Papirčke po 10 in 50 vinarjev si takrat našel po vseh jarkih. Sedaj so na vrsti stotaki. Boljši berač, ki še "drži" nase, ga že več ne vzame. Dobro ljudstvo tako samo izvršuje devalvacijo, in odpravila drobiž, tako da država niti stroškov nima. Krona zadnji čas več ne pada, ker nima kam.

Božič se približuje.

Še je čas, da Vaši v domovini dobijo

denarno darilo

koje ste jim namenili poslati, da se Vas na Sveti dan hvaležnih src spominjajo.

Posiljatve se kopicijo in tudi pošte so preobložene z delom, zato Vam priporočamo, da nam Vaše naročilo čimprej pošljete. Kajti, kdor prej pride, ta prej melje.

Z našimi cenami in postrežbo boste gotovo zadovoljni.

SAKS ER STATE BANK
82 Cortlandt St., New York

Glavno zastopstvo:

JADRANSKE BANKE

Zakaj se Koledar tako dobro prodaja?

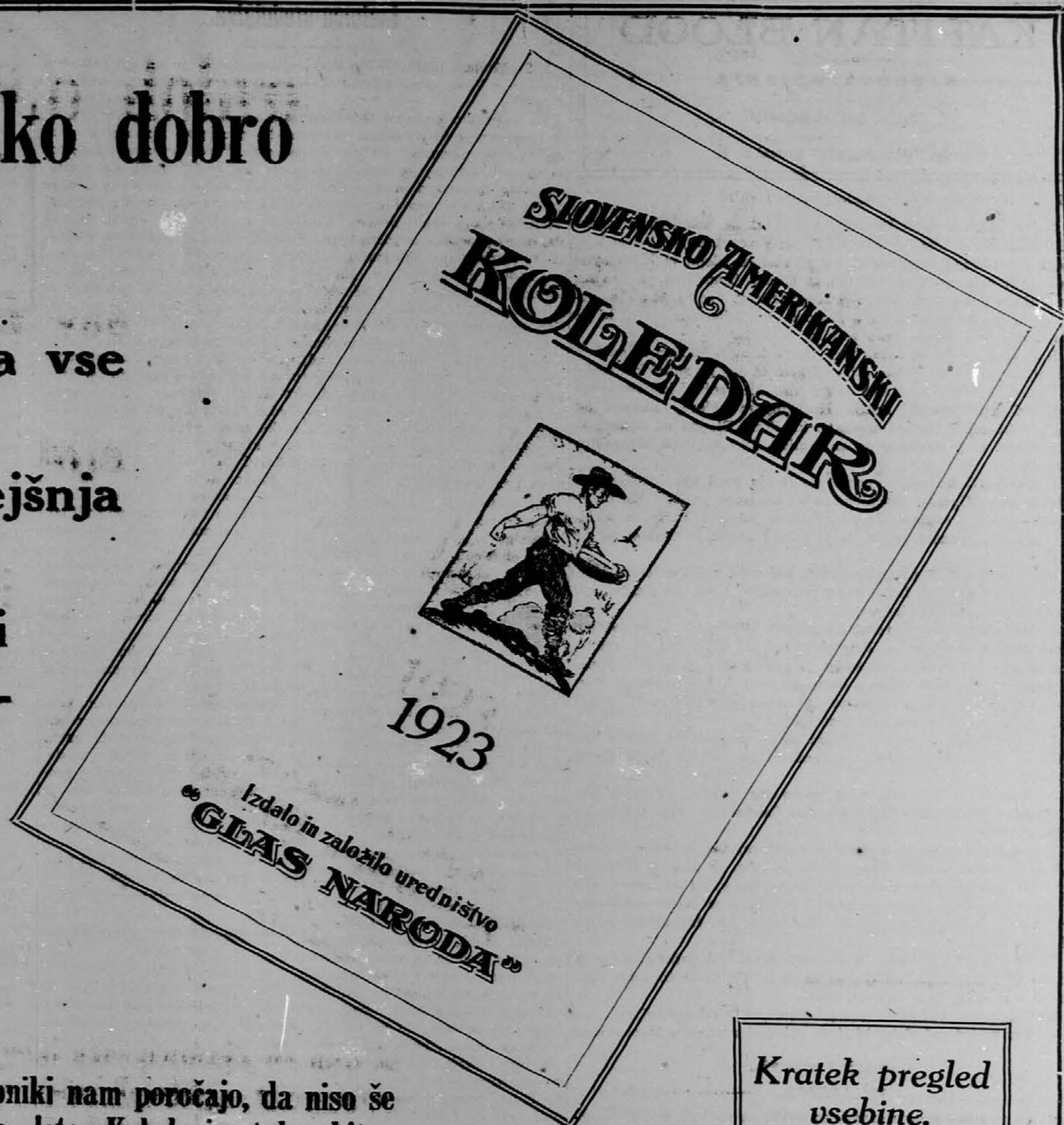
Ker glede vsebine presega vse dosedanje;

ker je bolj obširen kot prejšnja leta;

ker so prispevali vanj znani slovensko-ameriški pis-ci s svojimi prispevki;

ker ni nič dražji za Jugoslavijo kot za Ameriko.

Nobena slovenska hiša bi ne smela biti brez Koledarja.

Zastopniki nam poročajo, da niso še nobeno leto Koledarja tako hitro prodajali kot letos.

Večji in boljši Koledar za isto ceno.

Koledar vsebuje 194 strani z 47 umetniškimi slikami.

Glede lepih povesti, kratkih črtic, vsakovrstnih člankov iz zdravstva, naravoslovja, narodopisja, tehnike, šale, nasvetov za dom in gospodarstvo, velikih in krasnih umetniških slik presega vse dosedanje.

Naročite ga in se prepričajte.

Posljite naročilo še danes.

Kratek pregled vsebine.

Večni koledar; Frank Okleson: Slovenska sreča; Anton Terbovec: Na skrajnem zapadu; Deportacija, usoda slovenske družine v St. Louisu; Princezinja; Iz zgodovine Williamson okraja; Nepremagljivi Gavrizankar; Matija Pogorelec: Msgr. Jos. F. Buhu v spomin; Pozabljena mesta; Dr. Aleksander Graham Bell; Leap Frog; O jugoslovanskem kralju in kraljici; Kdaj je bilo dobro na svetu?; Premogarska stavka; Dr. Jos. V. Grahek: Zdravstvo; Razne zanimivosti; Najbolj okrutni ljudje; Pavico-ljubna botra; Dr. Walter Rathe-nau; Kako zavarovati se pred strelo; Luč, barva in razpolo-žnje; Ali ribe slišijo; Kako po-stanejo vojne; Ali izhajajo člo-veška plemena od enega pleme-na?; Kitajska civilizacija; Ve-ra v pravih časih; Človek v aravi; Kdaj bo svet res do-ber?; Stoletnica vlaka; Mimi Arko; Iz moje zbirke; Podgane; Borba proti moskitom; Inteli-genca slonov; Smrt Michaela Collinsa; Problemi tehnike; Smrt Karola Habsburškega; Onesvečenje; Ustroj sovjetske federativne republike; Svet se je naveličal kraljev; Raznotero-sti; Kosmične megle; Izpremi-njajoče se in nove zvezde; Ali ženske res ljubijo mir?; Tvor-nica; Za smeh in kratek čas.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

Slovenska sreča. Spisal F. Okleson.

MALU potem, ko je došel na Ku-lee iz Brooklyna, Jim-Slepec, so se zgodile neprilike. Prišel je semkal, da bi srečo našel in tako po-bil zapustil mosta. Toda prišel je v slabem času, ker sladkor je naenkrat padel iz svojega visokega trona, ravno tako kot ki rastejo na obeh straneh drevesih. Kristof Kolumb prikratk obiskal ta biser Antiljev pred kakimi štiristo leti, s svo-jimi menhi poskrbiti v obleki kristijan-skih vojakov.

Bil je to petek; ne vem ravno, če je bil tudi trinajsti dan meseca ali ne; ven-dar, če je bil, pa ni bil tako srečen kot pravijo nekateri ameriški Slovenci. Ne-kaka težka tišina je vladala po vročem zraku; niti listje na senenatih drevesih, ki rastejo na obeh straneh drevesa, se do, od morja gori do Srednjega Parka, ni gnilo. Cel dan smo zrl na prestraše-ne obraze finančnih mož, kojih sreča se je blizal.

Da, vsi so se tresli pred viharjem, sa-mo Jim ne. Bil je to edini človek na Ku-bi, ki se je veselo bavil s svojo malo tr-govino kakor vsak dan, in se ni prav nič zavedal, da bi mu kaj pretilo. Pa tako smo Slovenci; če v peklu bomo re-

selo zganje pili, če ga bo: če ga ne bo, traj me je obiskal v uradu, in obraz mu je izgledal srečen in vesel kakor še nikoli poprej, niti tistikrat, ko mi je bil usoda s peskom napolnil zadaj za šolo, kjer sva se stepla zaradi kratkega krila, ki je le na lahko pokrivalo nedolžne nožice.

„Le poglej jih, Frank; kaj ne da so lepi?“ mi je dejal ko mi je pokazal polno pest pisanih čekov. „Ravno so mi jih dali moji kupovalci. Skoraj vse blago je prodano; še danes bom telegrafiral v New York po več blaga. Pa kako vesela bo Mary! Takoj pojdem na banko in jih zamenjam za ameriške dolarje.“

Kmalo potem, ko je Jim odšel, me je poklical po telefonu nek prijatelj ban-ke. „Tista velika banka na nasprotnem oglu od nas je ravno zaprla vrata. Pa koliko izgube bo! To bo strašno“, je de-jal in obesil telefon. Hotel sem še več izvedeti, pa je gotovo že klical kakega drugega prijatelja, da bi mu naznanil ne-srečno novico. Mislim sem takoj o Jimu in njegovih čekih.

Jim se je povrnil prihodnji dan, in solze so mu padale iz oči. „Glej no, te hudiče, kar duri so mi v nos zalopu-tili. Trkal sem in trkal, pa mi niso ho-teli odpreti. Potem je prišel policaj in me je odgnal.“

Cena 40c

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt St., New York

Priloženo pošiljam \$....., za kar Vas prosim, da mi takoj pošljete izt. "Slovensko-Amerikanski Koledar" za leto 1923.

Ime
Naslov

KAPITAN BLOOD

NJEGOVA ODISEJA.

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

55

(Nadaljevanje.)

Na ta način je ostal Don Espinosa sam, da razmišlja o izgubljeni priliki ter o tem, na kak način bo obvestil najvišji svet njegovega katoliškega veličanstva, da je ušel ta Blooda iz Maracaybo z dvjesto in petdeset tisoč zlatniki in dvema fregatama po dvajset topov, ki sta bili še pred kratkim fast Špancev. Vse to pa se je zgodilo kljub štirim galejam Don Miguela ter mičnemu fortu, ki je držal nekaj časa pirate tako uspešno v pasti.

Res, velik je bil že račun tega Petra Blooda in Don Miguel je prisegel, da ga bo moral plačati v polnem in naj ga stane kar hoče.

Izgube, katere smo navedli, pa niso bile edine, katere je ob tej priliki trpel španski kralj. Naslednjega večera, nedaleč od obali pri Orubi, je zadelo brodovje kapitana Blooda na zakasnelo Santa Ninjo, ki je drvila s polno naglico, da ojači Don Miguela v Maracaybo.

Izprva so domnevali Španci, da imajo pred seboj zmagovito brodovje Don Miguela, vračajoče se od uničenja piratov. Ko pa je v kratki razdalji zaplapolala na glavnem jarmolu angleška zastava, je sklenila španska ladja, da je pamet boljša kot žamet ter se udala.

Kapitan Blood je ukazal posadki, naj sede v čolne ter se izkrcava v Orubi ali kjerkoli hoče. Tako popustljiv je bil, da jim je celo padaril še par lastnih piragov.

Nasli boste, — je rekel španskemu kapitanu, — da je Don Miguel strašno slabe volje. Pripročite me pri njem ter mu recite, da je on sam kriv vsega zla, ki ga je zadelo. Zlo pa je bilo posledica tega, da je poslal svojega brata na neoficijalen način na Barbados. Recite mu, naj se dvakrat premisli, predno izpusti zopet svoje hudiče na kako angleško naselbino.

Kapitan Blood je nato odšel, da oceni vrednost te zadnje križe. Ko so odstranili pokrove, so spoznali da vsebuje ladja človeški tovor.

— Snujži, — je rekel Wolverstone ter ustrajal pri tem svojem mnenju, dokler ni prišel na dan Cahusac ter stal mežikajoč v solnčni luči.

Bretonski pirat pa ni mežikal le raditega, ker je prišel iz teme na dnevno svetlobo. Oni, ki so zlezli za njim iz globine ladje, so ga pričeli strašno preklinjati radi strahopetnosti, radi katere jim je nakopal sramoto, da so se morali zahvaliti za svoje oproščenje onim, katere so sramotno pustili na cedilu kot izgubljene preko vsakega upanja.

Tri dni poprej je Santo Ninjo zadela na njih jadernico ter jo potopila in Cahusac je komaj ušel vlišcam. Bil pa je še dolgo časa pozneje v posmeh vsem Bratom obali.

Se dolgo časa potem so ga vpraševali na Tortugi ljudje:

— Kje pa izdajaš zlato, ki si ga prinesel s seboj iz Maracayba?

Osemnajsto poglavje.

MILAGROSA.

Afero v Maracaybo moramo smatrati za najbolj mojstrski piratski čin kapitana Blooda. Čeprav najdemo komaj eno med številnimi akcijami Blooda, katere je izvojeval, ki bi ne kazala njegove nadarjenosti za pomorsko taktiko, jo je na najbolj sijajni način pokazal v teh dveh spopadih, s pomočjo katerih se je izmuznil iz pasti, nastavljen mu od Don Miguela.

Slava, katero je užival že pred činom, čeprav je bila velika, se je razblinila v nič vspršio slave, ki je sledila. To je bila slava kot je ni užival še nikdar preje noben pirat, neizvzemši Morgana in tudi nikdar pozneje.

Na Tortugi in tekem mesecev, katere je preživel tam, da nanovo opremi svoje ladje obremen z zajetimi, ki so ga podile, da ga uničijo, je postal naravnost predmet oboževanja v očeh divjih Bratov obali, ki so se sedaj vsi potezali za čast, da služijo pod njim. Vsi tedaj je bil tudi v skrajno ugodnem položaju, da je lahko izbral posadke za svoje nove ladje in izbral jih je skrbno in premišljeno. Ko je zopet odjadral, je odšel na morje z brodovjem petih ladij s skupno posadko več kot tisoč mož. Kot vidite ni postal le slaven, temveč tudi strašen v svoji moči. Trem zajetim španskim ladjam je dal nova imena in sicer Clotho, Lachesis in Atropos, po starodavnih grških motoloških bitjih. S tem je sporočil svetu, da jih bo napravil razsodnicam usode vsake španske ladje, katero bi odsedaj naprej srečal na visokem morju.

V Evropi je povzročila novica o tem brodovju, ki je sledila novici o porazu španskega admirala pri Maracaybo, precej senzacije. Španska in Anglija sta bili vznemirjeni, vsaka na svoj način in če vas zanima diplomatska korešpondenca glede tega predmeta, boste našli, da je zelo obširna ter pogosto vse prej kot prijateljska.

Med tem časom pa je podivil v Karibejskem moru španski admiral Don Miguel de Espinosa. Sramota, ki ga je zadela vsled nesreč, prizadetih iz rok kapitana Blooda, je napravila iz njega malo manj kot blaženca. Če se potrudimo biti nepristranski, nam ni mogoče zadržati gotove simpatije do Don Miguela. Sovraštvo je bilo sedaj v vsakdanji kruh tega nesrečnega moža in upanje na osveto se je zadržalo kot ulje v njegovo glavo. Kot blazen in brezumen je jadral in križaril gorindol po Karibejskem morju ter iskal svojega sovražnika. Med tem časom pa je tudi napadel vsako angleško ali francosko ladjo, ki se je pojavila na obzorju, kajti njegova osveteželjnost ni poznala nikakih meja.

Ni mi treba navesti ničesar nadaljnega v pojasnilo dejstva, da je izgubil ta odlični morsk kapitan ter španski grad glavo in da je sam postal pirat. Najvišji svet Kastilije ga je lahko obsodil radi tega njegovega počenjanja.

Kaj pa briga taka obsoda človeka, ki je bil že obsojen nad vsako rešitev? Ravno nasprotno: če bi se mu posrečilo ukrotiti ter spraviti s poti tega drznega in neustrašnega Blooda, bi se najbrž španska ozirala na njegove sedanje nerednosti ter prejšnje izgube z bolj popustljivim očesom.

Brez ozira na dejstvo, da ga je sedaj kapitan Blood odločno prekašal glede moči, ga je Španec iskal nepestan po oceanu, ki ne pozna nikakih poti. Celo leto pa ga je iskal zaman. Okoliščine, v katerih sta se končno vendar sestala, so bile čudne.

Razumno opazovanje dejstev človeškega obstoja bo razkrilo ljudem plitvega duha, ki se norčuje iz uporabe slučajev in umetnosti, da je človeško življenje le malo več kot serija samih slučajev. Odprite zgodovino preteklosti v katerikoli dobi in tam boste našli na delu slučaj, ki so proizvedli dogodke, katere bi najbolj enostaven slučaj lahko preprečil. Slučaj lahko označimo vsled tega kot orodje Usode, ki ustvarja usode posameznikov in narodov.

(Dalje prihodnjik.)

Listnica uredništva.

1. T. Mullan, Idaho. — Na Vaše vprašanje Vam odgovarjamo sledeče:

Da se mleko prehitro ne skisa, je treba snage in pa hladila. Hlev in mlečna shramba bodita do skrajnosti suha; istotako posoda: vime naj se pa pred močnejšo umije. Od vsake krave namoženno mleko se mora takoj nesti iz hleva, takoj precediti in takoj postaviti v mrzlo vodo. Shlajeno mleko je treba shranjevati v hladni shrambi, če mogoče v plčevinskih posodah in postavljati v korigo, skozi katero teče mrzla voda.

Če hočemo imeti mnogo mleka, polagajmo kravi mnogo soli. Sol kravo užeja in zato pije več vode. Pa napravi več mleka. To mleko pa je seveda bolj redko nego tedaj, če krava malo pije. Tudi s krmiljenjem vodene piče (pese) dobimo več mleka nego s krmiljenjem posušenih piče (s senom).

Mleko je sladkera okusa, a večjih pogreni, je pri tem naravne barve, gosto, se včasih vleče in diši po plesnobi. Napaka je najhujša tedaj, ako mleko, kadar stoji, ali se že v sirnem kotlu podelava, vedno bolj greni. Smetana se ali slabo ali pa celo piče ne pinja. Vzroki tej mlečni boleznii so različni: slaba prebava, pokvarjena in grenka krma, nesnaga na živini in v golidi, mnogokrat tudi nesnaga v mlekarni. Najbolj pogosto se javlja napaka pri kravah, ki se na stari dojvi in jeseni in pozimi bolj pogosto nego spomladi in poleti. Tudi gotove rastline povzročajo, da postane mleko grenko. Vselej pa so našli v takem mleku glivice gotovih vrst.

Grenko mleko prihaja navadno od krav, katerim se poklada kako grenko klajo Grenčica, ki je v krmu, preide namreč v kri in odtod v mleko, posebno pa je toliča sestavina mleka, katera rada vsrkava razna barvila in razne dišave, vsled česar dobi v tem slučaju tudi maslo iz takega mleka različno barve in okus. Grenak okus dobi mleko na primer, če se poklada molznim kravam repo, alah krompir, repno listje, ko repa poganja, skisane tropine itd. Če se že hoče pokladati repo, se ne sme pokladati preveč, ravnotako tudi pese ne. Tudi če se poklada molznim kravam preveč oljnatih trepin, ovse in grahove slame, dobi lahko mleko grenak okus. Zato naj se daje molzni kravi le polovico ali kvečjemu po 2 funta oljnatih trepin vsak dan. Te naj se zdobi, toda ne sme se jih namočiti v vodi. Tudi bob in grašica delata mleko grenko. Da torej mleko ne dobi grenkega okusa, se ravnaj po tem nasvetu, a dajaj obnem živini tudi sol in klajno apno. Da mleko greni, je včasih kriva tudi slaba shramba in umazana posoda: Zato osnaži shrambo in posodo večkrat prav dobro in obnem dobro prezračiti.

Krvavo mleko. Kri se nahaja v mleku v travkih in nitih. Vzroki so: vnetje, turi in rane v vimenu; tudi nekatere rastline, ako jih živali jedo, n. pr. smrekove igle in vodni dreselj. Kri zopet izgine, kakor hitro je vzrok odstranjen.

Modro mleko ima pri molži naravno barvo; čez 12 do 24 ur, včasih tudi pozneje, pa se prikažejo na površju modre lise, ki se naglo razširijo; tudi smetana postane modra: mnogokrat je smetana rumena, mleko pa modro. Vzrok tej napaki so glivice, ki se ali že nahajajo v kravjem vimenu ali pa pridejo iz zraka v mleko. Ker postaja mleko modro šele tačas, ko se začne kisati, zabranite to napako s tem, da mleko prej porabite.

Nekatera krava daje mleko, ki postane čez nekoliko časa modro. Takšnega mleka kupec ne mara, ker se smatra za slabo. V resnici tudi ni brez pogrška in prihaja ta lastnost največkrat od tega, ker nima krava dobre prebave. Če se torej opazi, da postaja mleko modro, naj se kravi predvsem izpremeni krma, potem pa dá nekaj takega, kar krepi želodec.

Rdeče ali rumeno mleko je napaka, slična napaki pri modrem mleku, samo da so lise tu rdeče ali rumene. Povzročata to napako dve glivici: rdečico poleg tega tudi r. barbari ali broč.

Poleti se rado pripeti, da se mleko zasiri, ne da bi se skisalo; to opazimo navadno šele tedaj, kadar ga kuhamo. Neposredni vzrok so glivice, posredni pa hranjenje mleka v pretopljenem prostoru, ne snazna molža, dostikrat tudi slaba prebava pri živini.

Slano mleko je nekoliko slanega okusa ter večinoma modrikaste barve ali pa tudi rumenkasto in umazano belo. V sirarstvu je tako mleko nerabno. Napaka je prav pogosta. Vzrok je bolno vime; pogosto je prvotni vzrok slaba molža, ker lahko povzroči puščenje mleka v vimenu vnetje; pogosto, zlasti v nizkih in vročih hlevih, prepih v zim, po katerem se živalim vime včasih zelo hudo vname.

Sluzasto mleko se vleče, ako je napaka hujša, nitim podobno; okusa je neprijetnega in se rado kisira. Napako opazimo takoj v sveže namoženem mleku ali pa šele pozneje. Ako primešamo sluzasto mleko zdravemu, postane vse mleko sluzasto; seveda, ker so neposredni vzroki sluzavosti glivice, in vsako mleko, v katerem se nahajajo glivice, zdravo mleko vselej pokvari. Prvotni vzrok tej napaki je lahko slaba prebava, bolezen živali, nesnaga pri živini, v hlevu, pri molži in v mlečnici, pa tudi pokvarjena krma in nagla izprememba krme.

Večkrat se prigodi, da je mleko vodeno. Mleko vsebuje razmeroma mnogo vode in malo toliče; dostikrat je podobno milnici, posebno tedaj, če se krmi mnogo slame. Če napaki ni vzrok slaba, vodena, prazna in po dežju izprana krma, se neda odpraviti.

Glavne napake, da postane mleko vodeno, krvavo, modro, rdeče ali rumeno, slano, grenko, naglo gnijče, sirasto in sluzasto, se dajo preprečiti. Ako je mleko preveč pokvarjeno vsled glivice, je treba razkužiti prostor, katere je treba pobeliti z apnom, posodo pa uniti z raztopljeno sode, poleg tega pa še oprati obleko ljudi v luč. Krma naj bo izbrana.

Obletnica otvoritve zagrebskega vseučilišča.

Dne 19. oktobra 1874 je bila na svečan način otvorjena zagrebsko vseučilišče s tremi fakultetami. Navedenega dne je takratni ban Mažuranič otvoril univerzo v prisotnosti mnogostevnih dostojanstvenikov, delegatov številnih evropskih vseučilišč, kulturnih zavodov, društev in korporacij ter zastopnikov narodne prosvete. Z otvoritvijo vseučilišča je bila oživotvorna davna in vroča želja hrvaškega naroda. Pred otvoritvijo je imel Zagreb le bogoslovno in pravosodno akademijo, filozofska fakulteta pa je bila z otvoritvijo novega vseučilišča na novo urejena. V prvi semester novootvorenega vseučilišča se je vpisalo 200 dijakov, predaval pa je 25 profesorjev. Z omenjenimi tremi fakultetami je poslovalo zagrebsko vseučilišče dolga leta in šele 12. januarja 1918 je bila ustanovljena medicinska fakulteta, na katero se je vpisalo 582 slušateljev in slušateljice. Danes ima zagrebsko vseučilišče knjižnico, ki je bržčas najlepša in najpopolnejša knjižnica v vsej Jugoslaviji.

Razbojniški napad na vlak na Hrvatskem.

Dne 18. oktobra ponoči so neznan razbojnik dvakrat napadli tovorni vlak, ki prihaja v Zagreb iz Madžarske: prvi v bližini postaje Remetinec, drugi pri ženski kaznilnici na Šavki cesti. Razbojnik so se pod zaščito megle pospeli na vlak in pričeli pleniti. Vrgli so iz nekega vagona velik zaboj blaga. Železniški čuvaji so opazili, kaj se godi in so dali vlakovodji znamenje, naj ustavi vlak. Razbojnik so nato pričeli streljati na železničarje in končno zbežali. Iz vlaka je zginilo skupno 20 bal manufakturnega blaga. Nekoliko kasneje po tem napadu je bilo na tračnicah za žensko kaznilnico najdeno truplo 20letnega dimnikarskega pomočnika Franca Samca, ki mu je bil dostop v Zagreb prepovedan. Samac je izvršil samomor, vendar pa še ni dognano, ali je bil v zvezi z razbojniškim napadom na vlak ali ne.

teljev in učiteljic.

Iz Beograda se poroča, da se je na seji inženirskih odborov dne 19. oktobra sklenilo, da bodo poslej pripadale začasnim učiteljicam in učiteljem, kakor tudi začasnim učiteljicam in učiteljem večstir prosti predmeti, ročna dela) tiste doklade, kakor stalnim učiteljem in učiteljicam po členu 5 zakona o draginskih dokladah.

BREZPLAČNO

Pojdimo mi našo slovensko patentno knjižnico knjižico. Pišite pošto danes v slovenskem jeziku.

IME A. M. WILSON JE ZNANO 32 LET.

V slučajnih patentiranjih iznajdb in prodaje patentov pišite na zanesljive patentne odveteleke samov Washington ter naslovite

A. M. WILSON, Inc.
320 Victor Bldg., Washington, D. C.

Rad bi izvedel, kje se nahaja JANEZ SIMČIČ. Doma je iz Zabič pri Ilirski Bistrici. Prosim cenj. rojake, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali če sam bere te vrstice, naj se oglasi na naslov: Joseph Ulijan, 318 Mañat Avenue, Kane, Pa. (23-24-11)

Kje je moja žena ANTONIJA SAMSA? Doma je iz Loškega Potoka. Čul sem, da je prišla v Ameriko in da se nahaja pri mojem bratu nekje v Clevelandu, Ohio. Prosim rojake, če kdo kaj ve, da mi poroča, ali naj se sama javi svojemu možu: Joe Samsa, 306 Stephenson Avenue, Escanaba, Mich.

Želim izvedeti za naslov svojega brata TONETA KRANJC, doma iz Begunj pri Cerkljici. Svoječasno je bival v Richwoodu. W. Va. Rojake prosim, če kateri ve za njega, da mi naznani njegov sedanj naslov, ali pa če sam čita ta oglas, naj se mi oglasi, ker sem pred kratkim prišla iz starega kraja in bi mu rada povedala marsikaj važnega od doma. Moj naslov je: Rezi Kranje, 1191 Norwood Rd., Cleveland Ohio. (22-23-11)

Vasi sorodniki, prijatelji in znanci v starem kraju

kupijo vožnji listek za pot v Ameriko najugodnejše z ameriškim dolarji. Proti predložitvi potrjenega potnega lista za v Ameriko mi lahko izplačamo ameriško denar pri Jadranski banki v Ljubljani in v Zagrebu, toda znesek za posameznega odraslega potnika ne sme presegati 3000 franc. frankov, to je protivrednost od približno \$200.

V Italiji in zasadenem ozemlju pa lahko izplačamo brez izjeme vsakemu poljubne zneske v ameriških dolarjih.

Pristojbina za izplačila do \$10 po 50¢, za izplačila od \$10.— do \$50.— po \$1.—, za izplačila, ki presegajo znesek \$50.— po 2 centa od vsakega dolarja ali po \$2.— od sto.

Frank Sakser Stat Bank, 92 Cortlandt St., New York, N. Y.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Naročnikom Glasa Naroda v dr. Zavi Illinois naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

Mr. JOHN FABIAN, kateri je pooblaščen nabirati na ročnino za naš list. zatorej prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Slovenic Publishing Co.

Ako želite Jobiti

sorodnike ali znanca

iz stare domovine,

pišite nam prej za pojasnila, ker število priseljencev je omejeno

FRANK SAKSER STATE BANK

92 Cortlandt St., New York, N. Y.

RAVNOKAR JE IZŠLA

NAJVEČJA ARABSKA

SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovanja izdaja

Vsebuje 308 strani.

Cena s poštnino \$2.—

SLOVENIC PUBLISHING CO.,

92 Cortlandt Street,

New York City, N. Y.

92 ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJ

VEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Kretanje parnikov - Shipping News

25. novembra:	Majestic, Cherbourg; Scythia, Dubrovnik in Trst.	12. decembra:	Berengaria, Cherbourg.
26. novembra:	Georg Washington, Bremen. Mauretania, Cherbourg.	13. decembra:	Paris, Havre.
29. novembra:	Saxonia, Cherbourg in Hamburg.	16. decembra:	Majestic, Cherbourg.
2. decembra:	La Savole, Havre; Noordam, Boulogne. Olympic, Cherbourg.	18. decembra:	Mauretania, Cherbourg.
4. decembra:	Aquitania, Cherbourg.	20. decembra:	Seydlitz, Bremen.
decembra:	Taormina, Genoa. President Wilson, Trst.	21. decembra:	Antonia, Cherbourg in Hamburg.
6. decembra:	Yorck, Bremen. Tuscania, Dubrovnik in Trst.	23. decembra:	Ryndam, Boulogne.
9. decembra:	Homeria, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne; America, Genoa.	28. decembra:	Colombo, Genoa.
11. decembra:	Roussillon, Havre.	30. decembra:	La Savole, Havre; Olympic, Cherbourg.
		2. januarja:	Berengaria, Cherbourg.
		11. januarja:	Argentina, Trst.

Domača zdravila.

Začimbe in zeliščna zdravila, katera priporoča m. g. Knapp v knjigi "DOMAČI ZDRAVNIK"

Imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina za kaj se rabl.

M. E. H. PEZDIE

Box 772, City Hall Sta.

New York, N. Y.

COSULICH LINE

Naravnost v Jugoslavijo

ZNANI PARNIKI, IZBORNE UGODNOSTI

Ne imete brezpotebnih stroškov in zamude.

PRES. WILSON

5. dec. — 27. jan. — 17. marca

Vnaprej plačane karte za sorodnike ali prijatelje se lahko preskrbi pri bližnji parobrodni agenciji ali pri

PHELPS BROS. & CO.,

Generalni Agenti

2 WEST STREET NEW YORK

ANTON ZBAŠNIK

JAVNI NOTAR

Room 206 Bakewell Bldg.,

Pittsburgh, Pa.

(Nasproti sodnje.)

Se priporoča rojakom v vseh notarskih poslih. Posreduje v tožbenih zadevah med strankami tu in v starem kraju. Preiskuje stanje zemljišč tukaj in v domovini. Posreduje pri izterjanju denarja v starem kraju živih dedičev od Varuha Tujezemskih Lastnin v Washingtonu. Izvršuje prevode in tolažni na sodnji in daje vsakovrstne informacije zastoji.

Cene nizke, delo točno in pravilno!

DR. LORENZ

642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK

SPECIALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 23 let in imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas moram popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Ikoli 23 let sem prebil posebno skušnje pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesati na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej. Jaz ozdravim zastrupitve s kri, m. užeje in lise po telesu, boleznii v grlu, izpadanje las, boleznii v posteh, staranje; oslablost, živčne in boleznii v mehulicah, jetrah, želodcu, rmenico rvmmatizem, katar: zlate žile, naduha itd. Uradne ure: V ponedeljek: arado in petek od 8. dopoldne do 8. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 8. sveder; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.

Rojaki, izrežite ta oglas!

NAROČILO.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

92 Cortlandt Street, New York

Priloženo dobite 50 centov, za katere mi pošljite glavni ro-

man Berte pl. Suttnerjeffe "STRAHOTE VOJNE", (Doli z očiščjem).

Ime

Naslov

POZOR!

Slovinci, Hrvati in Srbi, ki potujejo skozi New York.

Ne pozabite na moj hotel, kjer dobite najboljša prenočišča in boste najbolj postreženi.

Čiste sobe z eno ali dvema posteljima. Prostor za 250 oseb. Domača kuhinja. Najnižje cene.

AUGUST BACH, 63 Greenwich St., New York

Praktični Računar

Priročna šepna knjižica, ki ima vse kar je v kupčiji potrebno, še natančno izračunjeno, kakor tudi za izračunjenje obresti.

Knjižica je trdo vezana, stane 75c

SLOVENIC PUBLISHING CO.

92 Cortlandt Street : New York